

1	P- 1.2.1	Yoshiaki Wada	BOJ'un XBRL Raporlama Projesi
2	P-1.2.2	Michael Birch	IFRS 2005'in Yararını Görebiliyor Musunuz?
3	P-1.2.2	Aziz Dieye	IFRS 2005 - Faydalarını Görebiliyor Muyuz?
4	P-1.2.3	Robert HODGKINSON	
5	P-1.2.4	Timothy Copnell	Tüzel Yönetim ve Finansal Piyasalar
6	P-1.2.4	Prof. Arnold Schilder	Kurumsal Yönetim, Sağgörü ve Standart Oluşturma
7	P- 1.2.4	Gerald Edwards	Kurumsal Yönetim ve Finansal Piyasalar
8	P-1.2.4	Naohiko Matsuo	
9	P- 1.2.5	Katarına Kaszasova	Devlet Finansal Raporlama – Bir Durum Raporu
10	P-1.2.5	Cottrel	Güney Afrika' da Devlete ait Finansal Raporlamalar
11	P-1.2.7	David Bartlett	
12	P-1.2.7	Eric Anstee	
13	P-1.2.7-	Giancarlo ATTOLINI	
14	P-1.2.7	Tevfik Bilgin	

P- 1.2.1- Yoshiaki Wada

BOJ'un XBRL Raporlama Projesi

Tünaydın bayanlar ve baylar. Ben Japonya Bankası'ndan Yoshiaki Wada. Burada, 17'inci Dünya Muhasebeciler Kongresinde BOJ'da yapılmakta olan XBRL Raporlama Projesi ile ilgili bir sunum yapma fırsatına sahip olduğumdan dolayı çok büyük mutluluk duymaktayım.

BOJ, Japonya merkez bankasıdır ve XBRL'in pratik uygulamasına üç buçuk yıl önce başladık ve bu yıl Şubat ayında ise sistemi hayata geçirmeye başladık.

Bugün size BOJ'in XBRL'i nasıl düzenlediğini açıklamaya çalışacağım ve Japonya kamu sektöründe dijital raporlamanın bir yönünü daha fazla kavramanızı sağlamayı umut ediyorum.

Sunumuma BOJ'un XBRL'i kullanmaya başlamasının geçmişi ile başlayacağım. Kısaca belirtmek gerekirse, XBRL'i uygulamaya koyduk çünkü XBRL'in verimli veri alışverişinin bir yöntemi olarak önde gelen gizli teknik kapasiteye sahip olduğuna hükmettik.

Değınmekte olduğum gizli teknik kapasite aşağıdaki kategorilerde özetlenebilir:

Birincisi, XBRL, verinin yeniden kullanılma kapasitesi ile ilgili olarak önemli özelliklere sahiptir.

İkincisi, farklı sistemler arasında olağanüstü uyuma sahiptir.

Üçüncüsü, otomatik veri işleyişine uygundur.

Ve son olarak olağanüstü veri değerlendirme işlevlerine sahiptir.

Bir Merkez Bankası açısından bunun anlamı XBRL'in verinin izlenmesi ve toplanması için güçlü ve etkin bir araç olduğudur.

Daha önce söylediğim gibi, BOJ Japonya'nın merkez bankasıdır ve çok sayıda FSI ve menkul kıymet şirketleri ile BOJ cari işlemleri aracılığıyla finansal ödemelerle uğraşır. BOJ'un görevleri fiyat istikrarının korunmasının yanı sıra bu gibi finansal ödemelerin istikrarının, yani kendi parasal sisteminin istikrarının korunmasını içerir.

O halde parasal sistemin istikrarının korunması için ne gereklidir? Bu sorunun yanıtı FSI'ler hakkında bilgidir. Diğer bir deyişle merkez bankası FSI'lerin iş ve risk yönetimi bilgisini izler ve FSI'lerin yönetimin geliştirilmesi amaçlanarak gerektiğinde önlemler alır.

Bugün, yaklaşık 570 FSI ve menkul kıymet şirketi ile temas halindeyiz. Bu FSI'lardan bize

gönderilen bilginin miktarı çok büyüktür. Bu nedenle, doğru ve etkin verileri nasıl elde edeceğimiz sorusu çok önemlidir.

Belki de BOJ'un XBRL'i sadece kendisinin veri toplama sisteminin etkinliğini artırmak amacıyla kullanıp kullanmadığını merak ediyorsunuzdur.

Cevap Hayır'dır. Bu konuya ilişkin olarak geniş bir perspektiften bir yargıya vardık. Daha somut olarak, BOJ'un XBRL kullanımına aktif bir şekilde meydan okuması, toplumda XBRL'in yaygınlığını özendircekse, bir bütün olarak daha etkin veri alışverişine katkıda bulunabiliriz.

Tablodan da göreceğiniz gibi, çok çeşitli türdeki finansal bilgi finansal işletme ile bağlantılı olarak ele alınmakta. Ayrıca, pek çok durumda, bu gibi finansal bilginin pek çoğu çeşitli ilgili taraflar arasında değiştiriliyor ve tekrar tekrar kullanılıyor. Bu nedenle aynı bilginin kolaylıkla yeniden kullanımı sağlanırsa, bu durum veri alışverişinin etkinliğinin artmasına çok büyük katkıda bulunacaktır.

Fakat gerçekte tüm bunlar bu kadar basit değildir.

Bugün bile bazı finansal bilgiler aslında rapora dayalı olarak düzenlenmekte ve dosya formatları arasında uyumsuzluk olması nedeniyle elektronik verinin başka bir bilgisayarda kolaylıkla yeniden uygulanamayacağı vakalara çok sık karşılaşılmaktadır.

Bunun sonucu olarak, bugünkü durum, aynı bilginin değiştirildiğinde ya belge ya da elektronik olarak pek çok defalar yeniden düzenlenmek zorunda olduğudur.

Daha önce değindiğim üzere, XBRL'in temel özelliklerinden bir tanesi, verinin etkin değişimini ve yeniden kullanımını kolaylaştırıyor olmasıdır. Bunun anlamı, XBRL kullanımını izin verirse, finansal sistem içerisinde finansal veri değişiminin daha etkin kılınmasını sağlamak amacıyla, daha etkin hale gelen finansal altyapı ve artırılmış işlevleri bir bütün olarak görmek isteyeceğimizeyizdir.

BOJ içerisinde sosyal altyapı şeklindeki önde gelen bu özelliklerin kullanımını mümkün kılmayı istememiz nedeniyle dikkatimizi gelecekteki potansiyel XBRL'e kesin olarak yönelttik.

2003 yılının ortalarında projeyi başlattık. İşe basit bir anketle başladık ve daha sonra FSI'lerle işbirliğinde üç aşamada destekleyici testler yürüttük. Böylece bu sistemin gerçekten pratik uygulamaya koyulabileceğini teyit etmiş olduk.

Daha sonra XBRL verisini kullanmak amacıyla iş akışlarını incelemeye gittik ve geçen yıl yaz aylarında sistem araçlarının geliştirilmesine başladık. Bunu takiben bu yıl Ocak ayında yaklaşık 500 FSI ile nihai bir işlem testi yürüttük ve daha sonra Şubat ayından itibaren XBRL'i hayata geçirdik.

Bugün XBRL formatında aldığımız veriler aylık bilançoları içeriyor ve her ay yaklaşık 500

FSI bize veri gönderiyor. Neyse ki sistem pürüzsüz işliyor ve henüz bir bozulma süresi gerçekleşmedi.

Şüphesiz, bu durum XBRL'i uygulamaya başladığımızdan bu yana hiçbir sorunla karşılaşmadığımız anlamına gelmez. Aksine, bunun "dikenli bir yol" olduğunu, kendimizi pek çok problemle savaşırken bulduğumuzu söylemek abartılı olmayacaktır.

Üstesinden gelmemiz gereken ilk problem, XBRL'in BOJ'da veri toplama işlemlerinde gerçekten kullanılabilip kullanılmayacağını nasıl teyit edeceğimiz oldu.

İkinci problem, FSI'deki insanları XBRL kullanımının faydalarına nasıl ikna edeceğimiz oldu.

Son olarak, insanların XBRL'i kullanmasını nasıl sağlayacağımız sorusudur.

Bu problemleri birer birer çözerken, XBRL'e doğru uzun ve dolambaçlı bir yolda yürüdük.

Peki bundan sonra bu problemlerin üstesinden gelmeyi nasıl başardık? Yaklaşımımızı daha detaylı anlatayım.

Her şeyden önce, adım adım bir yaklaşım benimsedik. Diğer bir deyişle, önce küçük ölçekli denemelerle başladık ve aşamalı olarak kamu testlerinin derecesini büyük ölçeğe çıkardık. Böylece XBRL'in BOJ'daki çalışmalar için faydalı olduğunu ve de bunun herhangi bir uzmanlığa gerek kalmadan herkes tarafından kolayla kullanılabilir bir teknoloji olduğunu kanıtlayabilecektik.

İkinci olarak, PR faaliyetlerinden olumlu şekilde faydalandık. Özellikle BOJ tarafından düzenlenen XBRL-Japon sempozyumları, seminerleri aracılığıyla bilgiyi halka duyuracak girişimlerde bulunduk ve BOJ'un neden ve nasıl XBRL'i kullanma niyetinde olduğunu açıklayan gazete, magazin ve diğer kitle iletişim araçlarını kullandık.

Üçüncü olarak, kullanıcıların XBRL ile ilgili en gelişmiş teknik sonuçlara erişmelerini sağlamak amacıyla çalışmaya karar verdik. Örneğin, kullanıcıların verileri kolayca kontrol etmelerini sağlayacak "Formula-link" olarak bilinen yeni bir fonksiyon oluşturduk.

Dördüncü olarak, düşük maliyetle kolayca işleyen raporlama sistemini bir aşamada kurmaya çalıştık. Maalesef, mevcut durum, FSI'lerin neredeyse tamamının XBRL verilerini üretebilecek sisteme sahip olmadığını göstermekte. Bu nedenle herkes tarafından işletilebilecek araçlar geliştirmek ve bu araçları ücretsiz olarak dağıtmak amacıyla kendi bütçemizi kullanmaya karar verdik.

Şimdi sizlere fiili raporlama çalışmasının akışını göstermek istiyorum. Mevcut sistem aşağıdaki gibi yapılandırılmaktadır:

1. İlk olarak, BOJ, raporlama çalışması için gerekli olan taksonomiler gibi meta-data hazırlar. Bu meta-data, BOJ ve FSI'lar arasında kurulan IP- VPN olarak bilinen bir network sisteminden yüklenir.
2. İkinci olarak, FSI meta-data'yı IP- VPN yoluyla indirir ve bunu XBRL verisi üretmek için BOJ'un girdi araçlarını kapsayan bir PC'de saklar.
3. Bu FSI daha sonra, daha önceden Excel'de oluşturulan raporlama verisini PC'ye aktarır ve veriyi XBRL formatına oluşturur.
4. Formula-Link kullanılarak herhangi bir hata kontrol edilip düzeltildikten sonra FSI XBRL verisini BOJ'a gönderir.
5. Son olarak, BOJ FSI tarafından gönderilen XBRL verisini bir veri tabanında saklar. Veri tabanındaki hatalar tekrardan kontrol edildikten sonra, veriler istatistiği izlemek ve üretmekte kullanılır.

Sistemimizin temel özellikleri aşağıdaki gibidir:

Birincisi, Excel dosyası dosya dönüşümünün temelidir ve sistem, Excel dosyasından XBRL verisi üretmek için işlevler sağlar.

İkincisi, sistem en ileri XBRL özelliklerini birleştiren Sürüm 2.1'e dayanmaktadır.

Üçüncüsü, sistem Formula-Link'ini kullanarak güçlü bir hata kontrol işlevi ile donatılmıştır.

Dördüncüsü, sistem çeşitli görüşlerin eklenmesini mümkün kılan bir işleve sahiptir, örneğin verinin özellikleri ile ilgili ek açıklamalar.

Beşincisi, daha önce belirttiğim gibi, bu sistem herkes tarafından çalıştırılabilir kolay kullanıma sahip bir araçtır.

Verinin XBRL kullanılarak sunulması zorunlu kılınmamıştır. Ancak, FSI'lerin anlayış ve işbirliğini elde etmenin bir sonucu olarak, tüm FSI'ler fiilen bugün bu sistem tarafından halen hedeflenmekte olan aylık bilanço verilerini sunmak için XBRL'i kullanmaktadır.

Şimdi de XBRL kullanımının, BOJ içindeki idari süreçler üzerindeki etkilerine bakalım.

Şema, soldan sağa hareket eden kronolojik bir eksen boyunca BOJ içindeki çeşitli adımları göstermektedir.

Aylık bilançolar durumunda, en son rapor sunma tarihinin X günü olduğunu varsayılırsa, bir sonraki gün veri tabanının yüklenmeye hazırlandığı gündür.

Bunu takip eden işler, veri tabanının yüklenmesi, veritabanı içindeki işlemlerin

hesaplanmasında kullanılan rakamların sürekli kontrolü, uygulama ve veri kullanıcılarının açıklanmasıdır.

Bu bağlantıya dahil olan en zahmetli süreç veri tabanının içeriğini sürekli kontrol eden veridir.

Daha belirli bir biçimde BOJ çalışanları veri tabanından çıkarılan hata listesine dayanarak hataları detaylı bir biçimde kontrol eder. Raporu sunan FSI, daha sonra telefonla temasa geçmeli ve yeniden sunulan gözden geçirilmiş verileri talep etmelidir.

FSI'da görevli memur açısından, veri üretimine ilişkin çalışması hakkında hatırladıkları şimdiden belirsiz hale geldiğinde, BOJ'dan hata ile ilgili soru yönelten bir telefon alacak. Bu durumda, hafızasını çalıştırmalı, raporun içeriğini araştırmalı, hesaplamaları gözden geçirmeli ve yeni bir rapor sunmalı. Bu süreç kaçınılmaz olarak uzun zaman alıyor.

Bu sürecin aynısı BOJ'da da uygulanmakta. Bir hata bulunduğunda, BOJ'daki görevli memur telefonda soruşturma yapar. Birbirini izleyen bu faaliyetler tekrar tekrar zaman alır.

Bundan başka, bu hatalar genellikle oldukça basit olanlardır. Bu gibi hatalar FSI tarafından Formula-Link kullanılarak kolaylıkla ortadan kaldırılabilir. Rapor sunulmadan önce bu hataları gözden geçirmek mümkün ise, bu husus hem FSI hem de BOJ için etkinlik açısından çok faydalı olacaktır.

Ayrıca, geçmişte, hatalar şirketin kendi kontrolünden geçmedikçe, kullanıcılara verileri BOJ içerisinden sağlamak mümkün değildi. Ancak, XBRL hatalarının ortaya çıkma ihtimalini büyük ölçüde azaltarak bunu mümkün kılıyor; bunun anlamı FSI verilerinin alındığından bir gün sonra kullanılabilirdir. Bu husus, XBRL tarafından mümkün kılınan bir diğer önemli faydadır.

XBRL'i nasıl kullandığımız ve fiili rapor sistemini açıkladım. Sonuç olarak halen ele alınmamış olan konulara değinmek isterim.

İlk konu, gelecekte XBRL kullanılarak raporlanan veri artışı ile yüzleşmemiz gerekeceğidir. Sistem bugün FSI'ler tarafından sağlanan aylık bilançolar hakkındaki verilerle sınırlıdır, fakat diğer türdeki verileri de kapsamaları için gelecekte sistemi genişletme niyetindeyiz.

İkinci konu, XBRL tarafından kullanılan veri tabanlarının ve data analizinin çalışma ve gelişimini içermektedir.

Üçüncü konu, etkin taksonomi yönetimidir. Raporlar kapsamındaki revizyonlara hızlı yanıt verebilmeyi mümkün kılmak amacıyla taksonomilerin bakımı için bir sistem kurulması esastır.

Son olarak, XBRL'in pratik kullanımını etkileyen en önemli faktörleri özetlemek

istiyorum.

Birincisi, gerekli taksonomilerin ve diğer meta-data biçimlerinin yapılıp yapılmayacağı meselesidir. İkincisi, XBRL verisi üretmek için araçlar geliştirme olasılığının olup olmadığı üzerinde düşünmek zorundayız. Ve üçüncüsü, meta-data ve araçları tam olarak ve sorunsuz bir biçimde kullanmayı mümkün kılan ve genel iş akışını destekleyebilecek bir iş modeli oluşturup oluşturamayacağımız meselesidir.

Tüm bunlar bu üç temel noktada özetlenebilir. Bunlardan bir tanesi olmazsa, XBRL'i pratik uygulamaya koymak amacına ulaşmak imkansız olur. Bu husus, bir dizi proje aracılığıyla çıkardığımız derslerden bir tanesidir.

BOJ'un XBRL'i kullanma yollarını açıklamış bulunuyorum. Yeni bir teknolojiyi kullanmak zorluklara dolu olmak zorundadır. Fakat, bu dar kapıdan yolumuzu bularak yeni veri değişimi dünyasına kapılarını kesin olarak açacağımıza inanıyorum. Sözlerimi, tecrübemizin gelecekte bu alanla ciddi olarak ilgilenmek isteyen herkesin yararına olmasını umut ederek bitirmek istiyorum.

Benimle temasa geçmek isterseniz, lütfen bana elektronik posta gönderiniz.

Dinlediğiniz için teşekkür ederim.

P-1.2.2- Michael Birch

IFRS 2005'in Yararını Görebiliyor Musunuz?

Çekoslovakya'nın en büyük koşucusu, Emil Zatopek bir yarış kazanmak istiyorsanız 100 metre koşmalısınız, fakat deneyim kazanmak istiyorsanız bir maratonu tamamlamalısınız, demişti. Avrupa'da borsaya koteli şirketler için 2005'te IFRS'ye geçiş 100 metrelik koşuyu gösterirken, deneyim önümüzdeki yıllarda IFRS'nin sürekli olarak uygulanması ile elde edilecek. Kişisel bilgisayarın icadı, hem anında sağladığı faydalar hem de zaman içerisinde geliştirilmiş pc kullanılarak edinilen becerilerden sağlanan faydalar bakımından teknolojide bir devrim idi. Benzer şekilde 2005'te IFRS'ye geçiş tüm katılımcı taraflar açısından önemli bir görev olmuştur, fakat ilerlemede çok önemli bir adım olsa da sadece ilki oluşturmuştur.

Faydalar üzerinde odaklanmaya yardımcı olması amacıyla, borsaya koteli şirketlerin IFRS hesapları üretme gerekliliğinin olduğu çevreye ve şartlara kısaca bakalım. Finansal Hizmetler Faaliyet Planı Avrupalı liderler tarafından 2000 yılında Lizbon'da düzenlenen bir zirve toplantısında başlatıldı. Temel konular, borç ve sermaye piyasalarını, sigorta ve bankacılık ürünlerini, karşılıklı fonları ve emeklilik maaşlarını kapsayarak üye devletlerdeki pan-Avrupa mevzuatı idi. Yasama süreci mevzuatın Avrupa Parlamentosu ve Bakanlar Konseyi tarafından Avrupa düzeyinde kabul edilmesini sağlamak amacıyla değiştirildi; böylece mevzuatın geleneksel olarak kullanışsız ve verimsiz olan her bir üye devletin ulusal yasalarında benimsenmesi ihtiyacından kaçınılmış oldu. 20 yıl önce, AB içerisinde 4'üncü ve 7'inci Direktifler aracılığıyla tutarlı muhasebe standartları kurmaya ilişkin son girişimler, çok miktardaki ulusal seçenekler ve direktiflerin geliştirilmesindeki noksanlıklar nedeniyle başarısız olmuştur. Almanya ve Avusturya örneğinin, borsaya koteli şirketlerin US GAAP ve IFRS'yi gönüllü olarak kullanmalarına izin vermiştir, bunun sonucunda 30 DAX şirketinin hepsi 2003 yılına kadar ya birini veya diğerini kullanmıştır. Lizbon'taki Bakanlar, yeni yasama süreci aracılığıyla IFRS'nin benimsenmesinin Finansal Hizmetler Faaliyet Planının uygulanmasında bir mihenk taşı olduğunu belirtti. Bu husus zamanlı, açık ve anlaşılabilir bir şekilde sunulan bağlı sermaye piyasalarının finansal bilgi ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

Finansal hizmetler faaliyet planının tamamlanması, AB içinde işleyen birincil mevzuatın iki önemli parçasını içerir:

- Prospektüs direktif
- Şeffaflık direktifi

Prospektüs Direktif, AB içinde hisselerini pazarlamak isteyen şirketlerin biri düzenleyicinin kendi ulusal dilinde diğeri uluslararası ticaret dilinde-genellikle İngilizce olmak üzere en fazla iki doküman çıkarmasına izin vermektedir. Bu durum işlem masraflarını önemli ölçüde azaltıyor. Bunun bir unsuru IFRS'ye dayanan bir performans kaydı üretme gerekliliğidir.

Şeffaflık direktifi, şirketlerin IFRS standartları kullanarak geçici ve diğer verileri üretmelerini gerekli kılar. Bundan dolayı burada görünür ilk fayda, daha başka çalışma gerektirmemesidir.

Ayrıca AB ABD politikalarının durumunu da dikkate almamız gerekir. Her ikisi de düzenli olarak birbirini korumacı önlemler nedeniyle suçlar ve ABD borsasına koteli AB şirketlerinin dosyalamasını SEC'in kabul etmesi amacıyla IFRS finansal tabloları ile US GAAP arasındaki uyumlaştırmayı dosyalarına dahil etmelerinin gerekli kılınması ABD borsasına koteli AB şirketleri için zayıf bir noktadır.

Bunun gibi uyumlaştırma maliyetleri Avrupa Şirketleri için 1 ABD doları ile 10 milyon ABD doları arasında kote edilmektedir. Gerçekten, bundan kısa bir süre önce, ABD şirketleri üzerindeki etkisi fiilen çok önemli olmamasına rağmen, AB tarafından iptal edilmeden önce Brüksel ve Washington arasındaki 48 saatlik yoğun diplomasi görüşmeleriyle sonuçlanmış olan AB şirketlerinin IFRS ile uyumlaştırma hazırlamalarına yönelik rapor halinde çıkarılmış bir öneri bulunmakta idi. Ancak SEC temsilcileri, SEC'in IFRS'nin hem teoride hem de pratikte açıkça sağlam olduğu ve US GAAP'ın halihazırda beklediği yüksek standartları karşıladığı konularında ikna olduğunda, uyumlaştırma şartının iptal edileceğini kamuoyuna duyurdu. Böylece US GAAP uzlaşması gerekli olmaya devam ederken, 2005 yılında IFRS uygulaması, yürürlükten kaldırılmasına yönelik doğru yönde atılan adımın yararını göstermektedir.

Daha geniş açıdan, 2005'te AB'nin IFRS'yi benimsemesinin önemli küresel etkisi olduğunu yadsınamamız gerekir. Birçok ülke yakın zamanda IFRS ile yakınsamayı taahhüt etmişken, örneğin Japonya, Çin ve Kanada, diğer pek çok ülke konuyu gündemlerine almıştır- Hindistan, Brezilya (bunlar bankalar için IFRS 2010'a kadar zorunlu hale geleceği ülkelerdir). Böylece, dünyanın her yerinde tek bir muhasebe standartları setinin artması görünen üçüncü faydadır.

IFRS'nin 2005'te kabulünün en önemli AB hedefi borsaya koteli 7000 AB şirketi için sermaye maliyetlerini azaltıyor olmasıdır. Pek çok ülke, IFRS'nin, direktif çıkarılmadan önce sermaye maliyetlerini azalttığına şimdiden inandı- Dax'da işlem gören önemli Alman şirketlerinin pek çoğu (diğer yarısı US GAAP kullanmakta) ve bir çok İsviçreli şirket IFRS'yi 2005'ten önce gönüllü olarak benimsemeyi kabul etti. Bunun neden olması gerekiyor?

Piyasalar belirsizlik için prim yüklüyor. Bu belirsizlikler pek çok faktörden kaynaklanıyor- yatırımcılar, örneğin işletmeyi, kurumsal yapıyı veya hükümlerini/ ülke risklerini anlamıyor.

Daha fazla şeffaflık ve tutarlılık yatırımcıların akıllarındaki belirsizliği azaltmanın bir yoludur, böylece finansman için şirketlere ödedikleri prim azalmaktadır. Bu durum, yükselen piyasalara önemli prim yüklenmesi ile açıklanır- gerçekten bazı yatırımcılar belirsizlik faktörü nedeniyle hiçbir zaman belli ülkelere yatırım yapmayacaktır.

Ancak bunun ölçülmesi zordur. Finansal dönemlerde ölçülemez çünkü IFRS olmadan belli bir zamanda sermaye maliyetinin bilinmesinin hiçbir yolu yoktur.

Yine de, bu konuyu iki perspektiften ele alabiliriz. Oxford Economics ve PricewaterhouseCoopers tarafından Kasım 2002 tarihinde yürütülen "AB finansal piyasalarının entegrasyonunun makro ekonomik etkisinin ölçülmesi" adını taşıyan kapsamlı çalışma, sermaye maliyetinin beklenen etkileri hakkındaki detaylı analizi içermektedir. İkincisi, MORI ve PwC tarafından yürütülen anketler, IFRS finansal tablolarının halihazırda nasıl kullanıldığına ilişkin önemli göstergelere sahiptir.

The Oxford Economics /PwC çalışması belirli bir şekilde IFRS finansal tablolarına atıfta bulunmamıştır. Bunun yerine, daha sonra AB üye devleti olacak 15 ülke içindeki tek pazarın etkisine odaklanmıştır- buna artan rekabetin, ölçek ekonomilerin, artan ücret şeffaflığının, artan piyasa derinliğinin ve daha düşük likidite riskinin faydaları dahildir. Ancak, daha önce belirttiğim gibi, ortak bir dile sahip finansal tablolar tüm bu faydaları içine alan tek bir piyasanın oluşturulmasındaki mihenk taşıdır. 2001 yılından veriler kullanılarak çalışma, ticaret maliyetlerinin önemli ölçüde azaltılacağı sonucuna varmıştır- on beş ülkenin 11'i için yüzde 75'in üzerinde azalacağı sonucuna varmıştır ve öz sermaye maliyetinin ortalama olarak yüzde 36.7 azalacağını ortaya koymuştur. Aynı temele dayalı olarak yapılan güncellenmiş bir çalışma ile mevcut tahminlerin neler olduğuna bakılması çok ilginçtir. (ABD'deki CFA kuruluşunun Sarbanes-Oxley altında raporlanan önemli noksanlıkların sermaye maliyetleri üzerindeki etkisini araştırmış olduğunu belirtmek ilginçtir. Düzeltilmemiş noksanlıklara sahip şirketlerin yüzde 150'den daha fazla ödemede bulunduğu; bu gibi noksanlıkları düzeltilmiş olanların ise sektörlerinde ortalamanın altında ödemede bulduklarını saptadıkları konusunda bilgilendirildim. Bu nedenle piyasalar dikkatli olmalı!)

2006 MORI/PwC çalışması doğrudan IFRS'nin etkisi üzerinde durmuştur. Kilit bulgular aşağıdadır:

1. Avrupalı yatırım fonu müdürlerinin:

- Yüzde 79'u IFRS'nin kabul edilmesinin finansal raporlamanın gelişimi açısından çok önemli olduğunu düşündüğünü belirtti.
- Yüzde 76'sı IFRS'nin şirketlerin finansal riskini ya çok net ya da oldukça net kıldığını belirtti.
- Yüzde 66'sı işletme riskinin çok veya açıkça net olduğunu ifade etti.
- Yüzde 52 IFRS bilgisinin yatırım kararlarını şimdiden etkilediğini belirtti.

Böylece şu anki sermaye maliyetlerinin faydasını ölçmeden önce, artan bilginin daha entegre AB finansal piyasası bölgesinin bir parçası olarak iyi kullanıldığının ileri sürülmesi açıktır.

IFRS'nin diğer bir beklenen faydası hatalarda ve noksanlarda azalmadır. IFRS, bir çok ulusal GAAP'ten oldukça fazla açıklamayı gerekli kılar, özellikle ulusal GAAP'larda olmayan iç kontroller hakkında kesin açıklamada bulunulmasını gerektirir.

Bu faydalar sadece, şirketler hem sistemleri açısından hem de daha ciddi biçimde personel eğitimi açısından kuruluşlarına IFRS'yi yerleştirme hususunda başarılı olduğunda elde edilecektir. IFRS'yi 2005'te ilk defa uygulamış olan şirketler için bunu tam anlamıyla gerçekleştirmediklerini ve kendi finansal raporlama ve sistemlerine daha fazla IFRS soktuklarında değişimin değerinin artacağını söylemek muhtemelen doğru olacaktır.

Bunlar belirtilse de, faydayı ölçmek zor olacaktır, çünkü IFRS sadece "temel hataların" değil tüm "önemli hataların" yeniden ifade edilmesini gerektiriyor. Bu daha düşük eşik, başlangıçta muhtemelen, temel hataların sayısı azaltılsa bile hata oranında bir artış ile sonuçlanacak.

İkinci etki, şirket ve denetçi gözetiminin hızlı düzenleyici gelişmeleri olacaktır. Bu durum hataların ve noksanların daha şeffaf olmasını sağlayacak. İş hataları bulmak olan daha fazla insan bulunursa, bu kişiler kaçınılmaz olarak kusursuz bir dünya içerisinde bile daha fazla hata bulacak. Böylece hataların karşıtı gerçekten mesele olsa dahi artıyor olarak algılanabilir. Bu durum şu soruya yol açıyor- araştırma düzeyinin artması yatırımcı güveninin azalmasının sonucuna ters mi? Bu konuda yapılabilecek bir şey var mı?

Beklenen diğer bir fayda çok uluslu şirketlerin daha düşük işlem maliyetleridir. Zorunlu nedenlerle mnc bağlı ortaklıklarının IFRS'ye göre rapor çıkarılmasının ya izin verildiği ya da zorunlu kıldığı hallerde şimdiden bir takım faydalara sahip. Bu durum Polonya'da (izin verilmekte) ve Bulgaristan'da (zorunlu) şimdiden mevcut. Ancak, fayda, bağlı ortaklıkların tamamen yerel GAAP raporlamasını bırakabildiği zaman tam olarak görülebilecek- fakat bu halen çok uzak gözüküyor. Maliyet indirimi karşısındaki bir başka engel vergi raporu çıkarmak - bir çok şirket öngörülebilir bir gelecekte vergi amaçları nedeniyle raporu ayrı olarak çıkarmayı bekleyebilir. (IFRS'ye göre rayiç bedel muhasebesinin kullanımı vergi gelirlerini gerçekten artırabileceğini, fakat bunun vergi otoritelerince kabul edilmesi zor bir kavram olduğunu ve gerçekten vergi tahsilatlarının artan kararsızlığı kendi eğilimlerine uymayabileceğin ifade edilmesi ilginçtir. Prag'dan ortağım Petr Kriz bu gün yapılacak bir çalıştayda bu konu hakkında konuşacak.)

Sözlerime son vermeden önce, bu yıl Temmuz ayında- 2005 yılı için IFRS finansal tablolarının ilk kullanımına ilişkin yaşanan deneyimden hemen sonra- İngiltere Ipsos MORI / PricewaterhouseCoopers FTSE350 Kıdemli Finans Müdürlerinin katıldığı bir anketin bulgularına değinmemiz gerekir. İngiltere'nin uzun bir doğru ve gerçek sunum geleneğine sahip olmasından dolayı diğer AB ülkelerinden bir şekilde farklılık göstermektedir ve bu nedenle İngiltere'de beklenen etki diğer yerlerdekinden daha azdır. Anketten elde edilen bulgular aşağıda sıralanmaktadır:

- Ankete katılanların üçte biri IFRS finansal tablolarında beklemedikleri bir takım şaşırtıcı farklılıklar buldu
- Şirketlerin yüzde 85'i kendi IFRS finansal tablolarını açıklamanın daha zor olduğunu buldu (yüzde 55'i daha az zor bulunduğunu söyledi)

- IFRS'ye geçişin en önemli faydasının, karşılaştırmalar yapabilme yetisi ve bazı politikaları gözden geçirme veya değiştirme fırsatı olduğu görülmektedir.
- Yarısından fazlası IFRS'yi şirket içine sokmak için daha fazla zaman ve paraya ihtiyaç olduğunu belirtmiştir.

Belki de süreci uygulamaktan sorumlu olanlardan IFRS değişimi konusunda olumlu bir yanıt gelmemiş olması şaşırtıcı değildir, ve bu nedenle bunların ifade edilmesi önemli iken, ek denek muhtemelen piyasa katılımcılarının- bilgiyi kullananların daha çok yararına olacaktır. Yatırımcı sürecin en önemli paydaşıdır ve artan işşalar ile pan-Avrupa ve küresel karşılaştırılabilirlikten anında fayda görmesi muhtemeldir. Bu nedenle geçen hafta IFRS finansal tablolarının daha önce kullanılan İngiltere GAAP'lerinden daha az anlaşılır olduğu konusunda eleştiride bulunan BP Başkanı Lord Browne ile bu konuyu tartıştım. IFRS'ye aşına olan İngiltere'deki bir yabancı yatırımcı, İngiltere GAAP'larına aşına olmama riskini artık almak zorunda değildir- Lord Browne, kendi sonuçlarını diğer uluslararası petrol şirketlerinininki ile en azından karşılaştırması gerekir!)

Sonuç olarak, gerçek faydaları hem yatırımcılar için karşılaştırılabilir finansal bilgiye erişilebilirlik ve bu bilginin şeffaflığı hem de lulememesine rağmen şirketlerin sermaye maliyeti açısından AB entegre finansal piyasasının parçası olarak açıkça görebiliriz. Bir yıl içinde, dünyada borsaya koteli şirketler çevresinde finansal raporlama standartları sayısında önemli bir düşüş görmüştük.

Eklenen düzenleyici gözetime birleşik olarak bir risk bulunmakta; yeniden beyanların sayısındaki artış IFRS raporlamasından daha fazla doğruluk beklenmesine rağmen yatırımcı güvenini etkileyebilir. Çok uluslu şirketlerin daha düşük maliyet beklentileri uzun dönemli bir faydadır- pek çoğu bu durum gerçekleşmeden önce IFRS'ye geçmek için ek zaman ve para harcamak zorundadır. Yatırımcılar ve müdürler karşılaştırılabilirliğin faydası konusunda hem fikirler. Fakat, uygulama genellikle başarı ile sonuçlanırken, değişimin sonuçlarının tamamen anlaşılması için vrilmesi zaman alacaktır. Piyasada ilk sonuç setinin yorumlanmasına ilişkin olarak bazı belirsizlikler olacağını bekliyoruz.

P-1.2.2-Aziz Dieye

IFRS 2005 - Faydalarını Görebiliyor Muyuz?

Ekim iyi yapılırsa, tohumlar kaliteliyse ve çiftçilerin kontrolü dışındaki etkenler de uygunsa Afrika' da hasat da iyi olur: yeterli ve iyi yağmur, yeterli ticari sistem, ki bu arz ve talep arasındaki denge noktasını sağlar.

Bizim durumumuzda, tohumlar IFRS standartları, yağmur ise karar veren kişi ve hissedarların bu standartları benimsemesini sağlayacak kendi kapasitemiz olacaktır.

Konumuzu olumlu yönden ele almak için aşağıdaki soruları kendimize sormalıyız:

- I. Yeni standartlar iyi tohumlar mıdır?
- II. Bunları yayma kapasitemiz nedir?
- III. Yol haritamız nedir? Ya da asıl aktör ve standartlaştırma sürecini faydalanıcıları tarafından ne yapılmalıdır?
- IV. Yeterli cevap bekleyen konular nelerdir?
- V. Tavsiyeler

Kalite

I. Uluslararası Standartlar İyi Tohumlar Mıdır?

Bunun altındaki sorular şunlardır;

- i) Birleştirme süreci arkasındaki rasyonel etken nedir?
- ii) Global pazarda beklenen etkileri nelerdir?

Bugünlerde yaygın şekilde biliniyor ki, tek bir set uluslararası standardın var olmasının şu olumlu etkileri vardır:

- a) Yatırımcıların finansal işlemleri okuma ve anlamada ortak bir yol sağlar, böylece kaynaklarını, fon arayışında olan adaylar arasında, gerçek ekonomik durum bilgisi bazında paylaştırmalarını sağlar.
- b) Finansal kaynak arayan çeşitli varlıkların tarafsız olarak asıl performansları bazında değerlendirilmesini sağlar.
- c) Ekonominin gerçek durumu ve işletmelerin nasıl yöneltildiği ile ilgili olarak yatırımcı, bankacı ve devlet otoritelerine güven verir.
- d) Yatırımcılara, finansal demaçleri, ülke ve sektörlerle göre kıyaslama şansı verir.

Bu yöntemlerle, yeni muhasebe standartlarının global ekonomi üzerinde gerçek bir etkisi olur. Bu yeni standartlar, küreselleşmede önemli bir role sahiptir, dünyadaki tüm yatırımcılar için bilgileri erişilebilir kılar, bu arada da değişik prensipte muhasebe seçenekleri nedeniyle kötüye gitme durumu olmaz.

Uluslararası standartların, uluslararası ilişkiler geliştirmede ve yasal sınırları ve geleneksel engelleri geçerken Uluslararası araçları kullanan aktörlerin de eşlik etmesi ile pazar kapılarının açılmasında önemli bir rol oynadığı açıktır.

Bilgideki uyuşmazlıklar, yetersiz kaynak ve dengesiz işleme karşı savaşı destekleyerek, Uluslararası tek bir standart setini benimseyerek, tüm dünyada muhasebe alanında gelişimin hızlanması sağlanır ve fakirliğe karşı bir gelişim savaşı açılır.

Avrupa Birliği örneği bu anlamda çok önemlidir:

Gerçekten de, Avrupa Birliği'ndeki birçok ülke tarafından yeni standartların benimsenmesi (Eski ve Yeni Avrupa' da) ile 25 Avrupa ülkesinden oluşan yeni bir grup ortaya çıkmış, Birliğin finansal demeç kullanıcılarının, uyumlu muhasebecilik bilgileri almalarına, pazar entegrasyonunun sağlanmasına ve sermaye dolaşımına izin verilmiştir.

Dahası, Amerika muhasebecilik standartlarının büyük entegrasyon bağlantıları ile, bu prensip biçiminde olabilir, kural değil, dünyanın en büyük sermaye pazarında fon elde etmeyi kolaylaştırmak da mümkündür, bu Amerikan pazarıdır. Sorun, US GAAP'ın tamamen kanıtlandığı zaman da Amerika tarafından Uluslararası standartların hipotetik benimsenmesi olacaktır.

Bu standartların ilan edilmesinden finansal demeçlerdeki etkilerinin tercüme edilmesine kadar çok uzun bir süre gerekmesine rağmen, bu bağlamda, büyük sanayileşmiş ülkelerde ve ülkelerin geçiş aşamasında olan temel kesimlerinde Uluslararası standartların benimsenmesi gerçekleşmiştir. Dünya ekonomisinde tek bir standardın benimsenmesinin inkâr edilemez bir etkisi olduğu bir gerçektir. Ekonomik alandaki rol alan kişilerin rolleri bir çeşit **lingua franca'dır**, IFRS standartlarının, jeopolitik sınır gözetmeksizin tüm dünyada uygulanabilecek kavram ve uygulamasında önemli bir ilerleme kaydedilmektedir.

Tohumlar iyi olursa, karar verilemesi gereken şey, bu standartların geniş alanlara yayılmasıdır.

Kapasite

II. Bu Standartları Tüm Dünyaya Yayma Kapasitemiz Nedir?

Şimdi dünyanın benzersi olduğunu düşünelim dünya yuvarlaktır ve eşsiz özellikler de ne kadar uzakta olurlarsa olsunlar, herkes tarafından bilinme hakkına sahiptirler, uluslararası standartları da herkesin bilme hakkı vardır, onları anlama ve isterlerse uygulama hakları vardır.

Bu standartların küreselleşmesi için şartlar nelerdir?

1) Bu standartların herkes tarafından anlaşılabilir dillerde erişilebilir olması ön bir koşuldur. Bunun anlamı standartların temel dillere tercüme edilmesi gerektiği ve farklı

versiyonlara da dikkat edilmesi ve böylece resmi IFAC dilinin baskın olmasına son vermek demektir.

2) Bir başka ön koşul da ilgili tarafların tüm standartların her yönünü anlaması gerektiğidir. Bu sonuç için, pedagogların eğitim materyali ve modülü geliştirmesi ve akademik bünyelerin müfredatlarını değiştirmeleri gerekir.

Yeni standartlar için eğitim verecek kurumların yokluğu, gerçekten korku nedenidir, çünkü yeni standartlar, gelişmekte olan ülkelerde ciddi engeller oluşturmaktadır. Bu boşluklar doldurulmazsa, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki, yabancı yatırım çekme alanında zaten büyük olan farklılıkların daha genişlemesi riski bulunmaktadır.

Yol Haritası

III. Yapılacak Faaliyetler

Yapılacak en önemli iş şunlardan oluşur:

- Sürekli süreçler olan gelişim, ilerleme, yayma ve standart öğrenme alanlarına tüm kurumsal paydaşların azami seviyede katılımını sağlamak, çünkü bu yöntem, hissedarlara müşteri yükümlülüğü vererek izlemeleri yerine tüm projenin katılarak uyum sağlaması için tek yoldur.

Asıl aktörlerden neler bekliyorsunuz?

Onlar arasında:

- Çok yönlü finansal organizasyonlar
- Ulusal entegrasyon organizasyonlar ile benzer yasal ve ekonomik şartlar
- Hükümetler
- Uluslararası mesleki organizasyonlar
- Ulusal mesleki kurumlar
- Üniversiteler ve tüm akademik kurumlar
- Döviz kurulları

Bu aktörlerden her birinin oynayacak bir rolü vardır ve böylece tohumlar kötülemez, yeni nesiller üretebilir.

Bu bahsedilen aktörlerden üç tanesinin beklenen verimi almakta daha önemli rolleri vardır:

IASC

Bu organizasyon, daha geniş kapsamda açılmalıdır, fakat aynı zamanda kalite, netlik ve uygunluğunu kaybetmemeli, Uluslararası finans ve raporlama standartları hazırlama ve ayarlama meşruluğu ve liderliği tartışmasız olmaya devam etmelidir. IASC, her ülke tarafından uygulanabilecek lingua franca elde etmek için, herhangi bir alt standartlaştırma yoluyla, çabuk şekilde alt kesim olarak algılanacak ve kaliteden ödün

verecek ve sonuçta uzun yıllara dayanan gayretleri bir anda yerle bir edecek faaliyetlerde hiçbir zaman bulunmamalıdır.

Birleşmiş Milletler

UNCTAD aracılığıyla, Uluslararası Muhasebecilik ve Raporlama Standartları Dahili Devlet Uzman Çalışma Ekibi (ISAR) yarım ihtiyacı olan ülkeler için yardım etme sürecini etkileyecek gayretlerde bulunmalı, KOBİ projesinde olduğu ve şimdiye kadar geliştirdiği üç raporlama seviyesinde gibi, IFAC ile işbirliği yapmalı ve böylece gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin ve listede olmayan şirketlerin kendilerine özgü özellikleri de hesaplanabilmelidir.

IFAC

IFAC için, en az gelişmiş ülkelerdeki meslek mensuplarına yardımcı olmak ve mesleki kurumları organize ederek tüm dünya muhasebecilerinin sürekli erişebileceği bir güncel bilgi veritabanı hazırlamak zor değildir. Bu bağlamda Gelişmekte Olan Ülkeler Komitesi'nin IFAC tarafından oluşturulması, iyi bir girişim olmuştur.

Önemli Konular

Aşağıdakiler yeterli cevap bekleyen önemli sorulardır:

Çeşitli aktörlerden beklenenler ve beklentilerin doğası nelerdir?

Beklentilerin doğası:

Hükümetler
Hissedarlar
Bankacılar
Çalışanlar
Düzenleyiciler

- 1) faaliyetlerin hacmi önemli olmaksızın sadece bir takım standartlara mı sahibiz?
- 2) beklenen sonuçlar farklı olduğuna göre standartların detaylandırılması sadece finansal pazar aktörleri tarafından mı yapılmalı?
- 3) Yeni standart geliştirmeye hangi hızda devam etmeliyiz?
- 4) mevcut standartların benimsenmesi için bir mola verebilir miyiz?
- 5) tek bir standardın benimsenmesi ile doğrudan yabancı sermaye akışı arasında net bir bağ var mıdır?
- 6) Bir beden hepsine olur teorisi, makul müdür yoksa biçimlendirmek gerekli midir?
- 7) Standartlaştırmanın faydaları ve liberalizasyon ve Pazar açma gibi reformlar arasında net bir bağ var mıdır?

Tavsiyeler

İçinde yaşadığımız zaman, fırsatlarla doludur, özellikle bizim mesleğimizde, herkes için yeni standartların olduğu ve buna göre uyumluluk sağlamak için yeni gayretlerin

gösterildiği; bu nedenle fırsatlar gelişmekte olan ÷lkelere de verilmeli ve onların zayıf yönleri, tıpkı dünyanın diğer ÷lkelerinde olduğu gibi eğitim ile giderilmelidir.

Fakir ÷lkelerde yaşayan meslek mensuplarına yardım etmek için, gelişmiş ÷lkeleri yakalamada karşılaştıkları zorluklar IFRS desteğinde ele alınmalı ve profesyonellere yardım etmekte görev alacak birimler didaktik materyallere ve en etkili öğrenme tekniklerine kolayca ulaşabilmelidir.

Bu bağlamda, Fransız Meslek Enstit÷leri, yani Patentli Muhasebeciler Derneği, Ulusal Kampanya ve Uluslararası Muhasebecilik Akademisi yeni başlangıçlar yapmışlardır, bu alandaki son haberler ve tüm mevcut IFRS yayınları bu nedenlerin gelişiminde katkıda bulunacaktır.

Yeni standartların başarılı olması için, bana göre, profesyonellere ve kurumsal paydaşlara daha fazla zaman ayırmak ve onların da bu yeni standartları benimsemelerini sağlamak önemlidir. Yeni standartlar hala asimile edilirken, daha da yenilerini çıkarmak ve öğrenim gereksinimlerini iyice karmaşık hale getirmek gerçekten makul değildir.

P-1.2.3-Robert HODGKINSON

Teşekkür ederim. Sanırım bu konuşmam büyük ölçüde David'in konuşmasını destekler nitelikte olacak. Ekonomik büyüme açısından baktığımızda mesleğin rolü hakkında konuşacağım.

Sermaye piyasalarında aynı zamanda hem ekonomik büyüme hem de finansal denge sağlayabilir miyiz? Bu ister bir ülke ya da şirket olsun büyüme genellikle risk artışını da beraberinde getirir ve sanırım bugünkü konuşmamın ana konusu da bu. Finansal denge arayışında risk dengeyi bozan faktör konumundadır. Bu durumda sermaye piyasalarında aynı anda hem ekonomik büyüme hem de finansal denge sağlayabilir miyiz? Tabii ki özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki piyasalarda yetersiz yapılanma olduğundan ya da hiç yapılanma olmadığından, yetersiz kanun ve yönetmeliklerden bahsedebiliriz; fakat ayrıca Richard'ın da dediği gibi bunun yanında muhasebe mesleğinin ve muhasebe standartlarının da hala gelişmekte olduğunu düşünün, ne olacaktır?

Şimdi bu slâyтта da görüldüğü gibi, bu durumla ve bu yüksek riskle karşılaşıldığında verilen geleneksel tepki budur; girişimcileriniz var, sermayeniz de var ve sorun şu ki girişimciler sermaye arıyor fakat aynı zamanda devlet de yönetmeliklerin şeffaflığını çözüm olarak görüyor. Bu nedenle, gördüğünüz gibi yönetmelik bir örs şeklinde ve hem sermaye hem de girişimciler için ağır olan bu yönetmelik düşüyor ve her ikisini de eziyor.

Size anlatmak istediğim farklı bir yaklaşım, gelişmekte olan piyasalar büyüme konusuna, bu konuya baktıklarında meslek olarak onları harekete geçmeleri için nasıl cesaretlendirebileceğimize dair çok daha yapıcı olduğunu düşündüğüm bir yaklaşım. Bu sabah genel kurulda Maliye Bakan Vekili Wang Jong'un finansal bilgiyle güven aşlamak hakkındaki konuşmasından sonra Türkiye Başbakan Yardımcısı Bay Sema'nın bilginin güvenilirliği hakkındaki konuşmasını dinledik. Gelişmiş ekonomilerde işlevsel ve şeffaf finans piyasalarının ve banka sistemlerinin zorunlu olduğuna dair şüphe yok. Bu durumda alternatif yaklaşım nedir? Sanırım düşük maliyetli sermaye; bunun mesleğin rolü olduğunu söylemek daha yararlı bir yaklaşım olacaktır, girişimciler sermaye arayabilirler ve eğer gelişmekte olan bu ülkelerde mesleki kurumlar, muhasebe kurumları oluşturabilirsek daha hafif yönetmelikler konusunda onları cesaretlendirebiliriz. Bu, konuşmak istediğim konunun önsözüydü diyebilirim.

Bu sistemlerin işlemesi için nitelikli muhasebecilere, güvenilir muhasebe standartlarına dayanan finansal raporlama zincirlerine ve kurumsal yönetime ihtiyacımız var. Sanırım sorun, güvenilir bir muhasebe geçmişiniz yoksa verimli bir sermaye dağılımı elde edememeniz ve verimli bir sermaye dağılımı olmazsa yatırım kararları aramakta ve iyi yatırım kararları almakta sorunlar yaşamanızdır. Doğru finansal raporlama zinciri bilginin doğruluğunu da iletir ve kişi ve kurumların işlerini güvenle yapmalarını sağlar. Tabii ki bunun tersine yetersiz finansal raporlama, kötü yatırım kararları ve belirsizlikler rahatsız ortamlar yaratır, bu durum krize ve o da bu ekonomilerde belirsizliklere yol açar. Bu durumda yetersiz finansal raporlama uzun vadeli finansal aracılıkları engeller,

bu nedenle uzun vadeli yatırım projeleri imkânsız olmasa da zordur ve uzun vadeli yatırımlar olmadığında yapısal gelişim ve ekonomik ilerlemenin önü kapanır. Bence gelişmekte olan ülkelerde sermayeye erişimin kısa vadeli olduğu, yüksek maliyetli kısa dönem borçlar olduğu gayet açık. İşte gelişmekte olan ülkelerin kaçınması gereken tam da budur, bu nedenle bir ülkenin finansal raporlama ve muhasebe ilkelerinin güvenilir hale getirilmesi makro ekonomik dengesizliği azaltmak için esastır, bu şirketlerin daha fazla orta ve uzun vadeli, istikrarlı finans ilişkileri kurmalarını sağlar ve muhasebecilerin rolü işte budur. İstikrar ve büyüme pozitif amaçlardır ve bu amaçlara ulaşmanın birçok yolu olsa da en iyi yollardan biri eğitilmiş, nitelikli muhasebecilerin yatırımlarından geçer. Finansal denge ve verimli şekilde işleyen finans piyasalarının oluşumu için bir ülkenin ve o ülkedeki şirketlerin nitelikli muhasebecilere, güvenilir muhasebe standartlarına dayanan finansal raporlama zincirine ve iyi bir kurumsal yönetime sahip olmaları gerekir.

Sanırım bu sabah Wang Jong'dan duymuşsunuzdur, Çin bunun farkında ve devlet malı şirketleri için önemli sayıda muhasebeci eğitmeleri ve girişimcilerinin uygun bir sermaye piyasasında işlem yapmalarını sağlamaları gerektiğine karar vermiş durumdadır. İnanıyorum ki muhasebecilik mesleği bu güveni sağlamak için var ve bu güveni sağlayan da her bir muhasebecinin her gün aldığı mesleki kararlar. Güven, bilginin bütünlüğüdür; yönetimlerde eksiksiz raporlamayı ileten, en ileri teknoloji ve etik standartlara dayanan bilginin ve rehberlikle finansal kararların alınmasına yardımcı olan bilginin, toplumun ve işin ihtiyacı olan bilginin. Bizim İngiliz Enstitüsünde yapmayı istediğimiz işte tam da budur. Yüksek standartlarla örülü bir strateji geliştirdik ve bu esasen itibar yoluyla güven aşılama dayanıyor. Öncelikli olarak tabii ki, bu sabah "yeteneğin şartları" olarak bahsedilen vasıf hakkında doğru insanları eğitiyoruz. Daha sonra tabii ki bu kişilerin meslek olarak bize katılmaları ve üyelik yararlarını görmeleri gerekir, bu yararlar her türlü şekil ve formda olabilir, kesinlikle onları temsil edebiliriz ve zaten bunu yapıyoruz, fakat ayrıca daha da önemlisi – umarım bazılarınız ana salondaki standımızı görebilmiştir – büyük ölçüde düşünce liderliği yapıyoruz. Toplumda daha verimli piyasalar için bilgi sağlama amaçlı düşünce liderliği üzerine bir programımız var ve bu kampanyanın amacı iş raporlamasını iyileştirerek sermaye piyasaları için mevcut bilgiyi geliştirmek. Hazır çözümleri iş raporlamasındaki tüm sorunlara uygulamayı değil altlarında yatan nedenleri araştırmayı amaçlıyoruz ve sadece bu nedenleri araştırarak, tüm pay sahiplerini masanın etrafında toplayarak bu sorunların özünü ulaşabiliriz, bunların araştırılmasını sağlayabiliriz ve toplumda bir diyalog oluşturabiliriz. Bu sayede bu mesleğin gerçekleştirdiği her şeye karşı bir güven oluşmasının yolunun açılacağına inanıyoruz. Bu nedenle iş odaklı güçlü bir muhasebe mesleğinin bu piyasa güveninin esas öğelerinden biri olduğunu düşünüyorum. Sanırım bu Amerika'dan Çin'e, Hindistan'dan Rusya'ya farkına varılmış bir gerçek, hatta bu sabah Güney Afrika'dan Bay Moliki'nin bu güveni sağlamak için iş odaklı muhasebe mesleği arayışında olduklarını duyduk. Ve sanırım Avrupa'ya şu anda gördüğümüz şekilde baktığımızda bu doğru. Meslek olarak gücümüz dürüst hareket etmemizde yatıyor. Dünya Bankası iyi yönetimlerde dürüst liderliğin kritik bir faktör olduğundan bahsediyor. Bu dürüstlüğün daha geniş iş çevrelerinde, üzerinde çalıştığımız tüm ekonomilerin iskeletini oluşturan iş çevrelerinde yerleşmesine meslek olarak yardım etme sorumluluğumuz olduğuna inanıyorum. Sarmal döndüğüne göre bu seviyede kalmayacaktır; piyasalar büyüdükçe ve

geliştikçe kişisel yeteneğin korunması ve geliştirilmesinin sağlanmasında, yeterli nitelikleri kazandığınızda, bu mesleğin devam eden gelişiminin büyük ölçüde önemli bir yeri olduğuna inanıyoruz. Finansal istikrarda mesleki kurumların oynadığı rolü esasen bu şekilde görüyoruz.

Fakat güven, dürüstlikle olduğu kadar liderlikle de çok fazla ilgili. Ve meslek olarak dediğim gibi sadece daha verimli piyasalar için bilgi sağlanması üzerine kampanya hazırlamıyorduk aynı zamanda yakınlarda Global Muhasebecilik İttifakı dediğimiz şeyi başlattık. Bu ittifakın kurucu bir üyesi olmaktan büyük gurur duyuyoruz. Umarım burada bulunan birçok kişi mesleğimize global bir yaklaşım açısından bunu önemli bir adım olarak görecektir. Bu ittifakla Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu dışında çalışma amacıyla değil, tersine bunu sermaye piyasalarını birleştirecek ve geliştirecek bir yol olarak görüyoruz. Uluslararası Muhasebecilik İttifakı'nın odak noktası budur, İttifak'ın oluşumuyla ilgilenenler varsa web sitesine ve amaçlara bakmanızı isterim, bu oluşum sermaye piyasaları, özellikle de gelişmiş sermaye piyasaları için nitelikli bir meslek oluşturmayı amaçlıyor. Bence global mesleğimizle ilgili en heyecan verici durum mesleki eğitimi ve piyasalar arasında uluslararası öğretimi geliştirme şansının ve bunun yararlarının artırılmasını ve ilerletilmesini sağlamasıdır. Esasen gelecek için global bir nitelik, piyasalar arası geçerli bir nitelik arayışındayız. Dediğim gibi eğer piyasaya sağlam ve şeffaf bilgi sunarak finansal istikrarı sağlamada mesleğin bir rolü olacaksa, hızla büyüyen ekonomilerde yüksek kalitedeki muhasebecilik mesleğine ihtiyaç duyulacaktır. Mesleki kurumlar olarak her bir üyemizin sürekli geliştiği, tanındığı ve değerlendirildiği böyle bir ortamı yaratma sorumluluğu bizdedir. Fikirleri şekillendirmek için çabalamalı, en yüksek standartların sağlandığından ve yönetmeliğin bir engel değil güvenli bir koruyucu olduğundan emin olmak için yasa koyucularla birlikte çalışmalıyız. Ve birlikte tüm dünyada kamu yararı için mesleğin genişlemesini, derinleşmesini ve etkisinin artmasını sağlamalıyız. Tarih boyunca gelişen piyasa ve ekonomiler sıkı yönetmelikler nedeniyle sorunlar yaşamışlardır, üzerinde uğraşılmamış bir yönetmelik büyümeyi engelleyecektir, muhasebecilik mesleği bu riski azaltmak için çalışmalıdır. İstikrar ve büyümenin yolu sadece düzenlemelere uymaktan değil dürüstlük, şeffaflık ve yüksek güven arayışında olan güçlü mesleki kurumlardan geçmektedir. Gelişmekte olan ülkeler tarafından gelişen ekonomilerini iyileştirmek adına yatırım altyapısı oluşturmaya odaklanılması bana her zaman ilginç gelmiştir. Daha büyük ekonomilerle aynı seviyeye gelebilmek için kaynak ve odak fiziksel yapılara yoğunlaşır. AB'ye giriş aşamasındaki ülkeler de dâhil olmak üzere bu ekonomileri finansal altyapı ve özellikle de muhasebecilik mesleği üzerine düşünmeye çağırıyorum.

Bu Eylül ayının IMF dünya ekonomileri genel görüş raporunda şöyle bir yorum bulunuyordu " finansal yapı reformları, AB'nin yeni ve muhtemel yeni üyeleriyle on beş üye ülke arasındaki verimlilik farkının kapanması açısından olasılıkları arttırmada olduğu kadar ekonomik esnekliği güçlendirme açısından da önemlidir." Buna katılıyorum, fakat finansal yapı reformları için karmaşık, külfetli denetim yapıları ve kurallarına değil üyelerine liderlik, temsil ve destek sunan güçlü ve bağımsız bir mesleki kuruma ihtiyaç var. Buna karşılık her bir mali müşavirin de mesleğin kalitesini ve dürüstlüğünü devam ettirmesi, doğru ve şeffaf finansal bilgi sunması ve bu sayede kişilerin işlerini güvenle yapmalarını sağlaması gerekmektedir. Bunun sonucu olarak gelişen ekonomiler güvenli ve istikrarlı bir şekilde büyüyecektir. Çok teşekkür ederim.

P-1.2.4- Timothy Copnell

Tüzel Yönetim ve Finansal Piyasalar

Son birkaç yıl boyunca finansal raporlama çevresi, milenyumun başlarında yaşanan yönetim başarısızlıkları, yeterli olmayan finansal demeçler vs nedeniyle getirilen yönetim reformları sayesinde önemli derecede güçlenmiştir.

Amerika' da 2002 yılında uygulanmaya başlanan Sarbanes - Oxley Kanunu ile finansal pazarlarda güven artışı sağlanmıştır. Avrupa Birliği bu Tüzel Yönetim Hareket Planı'nı benimsemiş ve tüzel yönetim kodları geliştirilerek birçok ülkede uygulanmaya başlamıştır.

Bu tür reformların sermaye piyasalarında olumlu bir etkisi olduğuna dair bazı kanıtlar vardır. Ancak, finansal demeçlerin kalitesi hakkında hala sorular vardır ve her geçen gün, dünya basını daha fazla muhasebecilik ve yönetim skandallarını ortaya çıkarmaktadır.

Bilgi, sermaye piyasalarının ihtiyacı olan en önemli şeydir. Eğer bir şirket yatırımcılar için nerede olduğu ve nereye doğru ilerlediği hakkında yeterli derecede anlamlı ifşalarda bulunamıyorsa, burada kendine zarar verir. Hissedarlar ile şirket arasındaki bağ sarsılır, yatırımcılar endişelenmeye başlar, fiyatlar sürekli değişir ve sermaye piyasasındaki güven şiddetli şekilde yerini kuşkuya bırakır. Ancak şimdi bir dakika duralım ve neden şirketlerin iflas ettiğine bakalım.

Bazı şirketler, mesela Enron ve WorldCom iflas etti çünkü iç kontrol yaptıkları yeterli bir sistemleri yoktu ve organizasyonun en üst seviyesinde meydana gelen etik olmayan davranışlar denetlenemiyordu.

Ancak diğer şirketler farklı sebeplerden dolayı iflas etti. Örneğin iletişim şirketlerini ele alalım. Nortel, Cable and Wireless, Marconi, France Telecom ve Vivendi. Bunlar arasındaki ortak tema, birden bire ortaya çıkan değişikliklere ayak uyduramaması ya da piyasa koşullarının hızlı değişmesidir. Gerçekte de şirketlerin iflas etmesinin altındaki en genel sebep, başarısız birleşmeler ya da edinimlerdir.

Bu nedenle, bir dizi yönetim yenilikleri –kural ya da kodlar – şirket yönetimi başarısızlıklarını önleyebilir mi? bana göre önleyemezler. Ancak iyi bir şirket yönetiminin düzenleyici yönetmeliklerle ve en iyi uygulamalarla desteklenmesi, iyi iş kararlarının verilebildiği ve potansiyel problemlerin önceden belirlenebildiği kurulum bireysel üyelerinin kendi faaliyetlerinden sorumlu olduğu bir çevre geliştirebilir.

Ancak, reformların kapsamı çok uzak uçlara götürülebilir, yönetmeliklere kadar gidebilir – ve yönetmeliğin kendisi de bazı durumlarda zayıf yönetimi ve yönetim başarısızlıklarını önleyemez.

Örnek olarak, Sarbanes – Oxley Kanunu' nun etkilerini inceleyelim. Birçok kişi, bu

reformların, yatırımcı güvenliğini arttırdığını ve kurul seviyesinde dahili kontrol gibi bazı ticari faydalar sağladığını düşünmektedir, ancak, uyumluluk maliyetleri ile ilgili ciddi endişeler de açıklanmıştır – özellikle iç kontrollerin finansal raporlama üzerindeki etkilerini doğrulamak ile ilgili olan maliyetler – çok ünlü bir bölüm olan 404’de belirtmektedir. Her şirket için uyumluluk maliyetleri milyon dolarlar tutmaktadır ve şirketlerin 250.000 civarında kontrol yaptığını ve bunlarını belgelediğini duydum. Sonuç olarak, Güvenlik ve Döviz Komisyonu ve Kamu Şirketleri Denetim Kurulu, açıklanan endişelere cevap verirken, faydaları nasıl elde tutacağını da düşünmeye devam etmektedir. Ve 2002 yılından beri ilk defa, kıdemli kongre katılımcıları, Sarbanes Oxley Kanunu’nun çok ileri gidip gitmediğini tartışmaya başlamışlardır.

Ancak bu özel düzenleme ile ilgili meseleler, uyumluluk maliyetlerini aşabiliyor. Yaşanan yönetim zamanı ve odak noktası problemleri vardır. Yönetim yeni yönetmelikleri uygulama çalışmaları yaparken kaç tane kilit stratejik başlangıç rafa kaldırılıyor? Ayrıca istatistik olarak Sarbanes - Oxley Kanunu’nun şirketleri Amerika listesinde yer almaktan vazgeçirdiği konusunda hiçbir soru olmamıştır ve sonuçta da Amerikalı olmayan borsalar daha fazla ticaret yapmıştır.

Londra Borsası Alternatif Yatırım Piyasası – daha az formal gereksinimleri ile birçok ortaya çıkan şirket için – bazı Amerikan şirketleri de dahil - cazip bir seçim şansı olmuştur.

Almanya’ da bulunan Porsche gibi şirketler, SOX gereksinimleri nedeniyle NYSE listesinde yer almamayı tercih etmişlerdir. Ve de O2, ITV ve Vivendi Universal gibi diğer şirketler de Amerika borsası listesinden çıkmayı tercih etmişlerdir.

Belki de bu düzenlemelerle ilgili en büyük soru, “Sarbanes Oxley Kanunu gibi düzenlemelerin gerçekten durdurulması tasarlanan kurul odası davranışlarını engellemekte faydalı olmuş mudur?” Bunun cevabı tabii ki hayırdır. Örneğin Kenneth Lay ve Bernie Ebbers Sarbanes - Oxley Kanunu’ nu ihlal ettikleri için mahkemeye çıkmamışlardır – mevcut kanunlar altında hile yaptıkları ve komplo düzenledikleri için mahkemeye çıkmışlardır – kanunlar onlar tarafından çiğnenmiştir.

Bu yüzden, kanunlar ve düzenlemeler muhasebecilik alanındaki hileleri engellemiyorsa ne yapmalıyız? İlk olarak, burada yöneticiler görevler düşmektedir. Ardından, denetim mesleğinin rolü gelmektedir.

Gerçekçi olmayan Pazar beklentileri, karşılanmayan hedefler ve fazlaca güdülenmiş yönetim, tamamen şirket ifşalarının kalitesinin tehdit eder ve kurul bu konuda gözü açık olmalıdır. Yöneticiler, şirketleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmalı ve bu durumların varlığının farkında olmalıdır. Yönetimde yer almayan kurul üyeleri ve denetim komitesi üyeleri bunu yapmazsa, son yıllarda kalite ve güven alanlarında ortaya çıkan yenilik ve gelişmeler, en çok ihtiyaç duyulan zamanda sarsılacaktır. Yönetim reformları sürekli test edilmeli ve muhafaza edilmelidir.

Yönetimde yer almayan kurul üyeleri çok fazla aktif olamasa da sadece doğru kişileri

seçerek ya da doğru kararlar alarak iyi işler başarabilir. Bu üyeler bağımsız, bilgili ve güvenilir olmalı doğru bilgiye erişim hakkına sahip olmalıdır. Bu üyeler bağımsız, bilgili ve güvenilir olmalı ve doğru bilgiye erişim hakkına sahip olmalıdır. Yönetime meydan okuma ve başarılı görülen şirketlerde bile sorunlu uygulamalara yeterli derecede dikkat çekme yetisinde olmalıdırlar.

Bağımsızlık, söz konusu kişinin yönetimdeki bütünlüğü sağlamasında en önemli unsurdur ve kişisel ya da kurumsal, politik ya da iyiliksever olsun, makul olmayan finansal bağlantılar, bu kurul üyelerinin bağımsızlığını ve yönetime meydan okuma motivasyonlarını tehlikeye atar. Ancak, sadece bağımsızlık kriterleri arasındaki kontrol listesine uymaktansa, denetim komitesi üyelerin sadece teoride değil, pratikte de kurula kendi görüşlerini açıklaması zorunlu olmalıdır. Bu yapıldığı zaman, güven içinde şirket işleyişi sağlanır ve zorlukların önüne geçilir.

Yönetimde yer almayan kurul üyelerinin yılda iki defa toplanarak (ve özellikle denetim komitesi üyelerinin) ara ve yıllık finansal demeçleri incelemeleri artık kabul edilmemektedir. Tam olarak etkin hareket etmek için, titiz olmalı, karmaşık işlemlerin özünü ve işlerini anlamak için yeterli zaman ayırmalı ve hesaplarının adil şekilde görüşlerini yansıttığından emin olmalılar.

Bilgi çok önemlidir. “duman ve aynalar” ın olduğu bir dönemde ki burada hem finansal işlemler hem de muhasebe standartları giderek daha ayrıntılı oluyor, artık denetim komitesi üyelerinin sadece geçmiş finans bilgileriyle etkin olması mümkün değildir. Uzmanlıkları ya da uzmanlığa erişimleri olmalıdır, finansal demeçleri iyi biliyor olmalıdırlar. Finansal demeçlerin hazırlanmasında önemli prensipleri tamamen bilmeli, kritik muhasebe prensiplerinin neden seçildiğinden emin olmalı, nasıl uygulandıklarını bilmeli ve sonucun adil şekilde görüşlerini yansıttığından emin olmalıdırlar.

Bağımsız, titiz ve bilgili olmaları gereken yönetimde görev almayan kurul üyeleri bile, ilgili bilgilere erişimleri olmadıkça yeterli etkinliği gösteremezler. Kurullar sadece aldıkları bilgi kadar etkili olabilir ve bu nedenle genellikle CEO, CFO ve hem iç hem dış denetçilere bağılıdırlar. Güvenin önemli bir rolü vardır. Yönetimde görev almayan kurul üyeleri, yönetici meslektaşları ve denetçilere, bilmeleri gereken olay ve durumlar konusunda güvenmelidirler. Ancak sürprizlerle karşılaşılırsa (örneğin muhasebecilik politikasındaki maddi etkilere neden olacak değişikliklerin, finansal demeçlerinden onayından hemen önce ortaya çıkması gibi), yöneticilerle ilişkilerini sorgulamalı, ilgili ve zamanında nasıl bilgi almaları gerektiğini öğrenmelidirler.

Denetçilik mesleğine dönersek, Turning finansal bilgilerin sağlam olmasında ve yatırımcı güveninin sağlanmasında, onların da önemli bir rolü vardır. Son yıllarda, mesleği denetçilik olan bazı kişilerin yaptığı hatalar ortaya çıkmıştır ancak denetçilerin işlem yaptığı yöntemlerde değişiklikler yapılmış ve tarihin tekrarlanmaması için önlemler alınmıştır.

Yine de denetçilerin, kurumsal paydaşların talebi üzerine hizmet verebilmesi konusunda ortaya çıkan birkaç engel vardır:

- ilk olarak, şirketler, bilgi kullanıcıları, düzenleyiciler, politika hazırlayanlar, medya ve denetim mesleği arasında yanlış bir pay dağılımı vardır. Bu belki de, maddi hile ve denetçilerin makul bir fiyata bunu görmemezlikten gelmeleri gibi konularda “beklenti boşlukları”nda açıkça görülmektedir.
- İkinci olarak, denetçilik mesleğinde yetenek ve uzmanlık sürekli geliştirilmeli, böylece bilgi teknolojileri ve adil değer modellerinin giderek önem kazandığı bir çevrede, tutarlı denetim hizmetleri sunulabilmelidir.
- Son olarak da, şirketleri ve denetçileri olumsuz yönde etkileyen birçok yasal ve yönetmelik bazlı engeller vardır. Farklı yasal rejimler, şirketler için ticaret yapmayı ve denetçiler için de denetim yapmayı zorlaştırmaktadır.

Bu engeller aşılabılır ancak sermaye piyasalarındaki tüm kurumsal paydaşların onayı alınmalıdır.

Peki, kısa ya da orta vadede görmek istediğim – ya da görmeyi beklediğim şey nedir? Öncelikle IASB ve FASB'nin uluslar arası ve Amerika raporlama standartları arasındaki farkları ortadan kaldırması gerekiyor. Karmaşık kurallara karşı çıkılmalıdır ve bunlar prensip bazlı kurallar ile yer değiştirilmelidir. Bugün yürürlükte olan birçok kural, kimsenin anlamadığı finansal demeçlerin hazırlanmasına sebep olabilir.

Benzer şekilde, denetim standartlarının da örtüşmesini bekliyorum.

Son olarak, ulusal inceleme kurumlarının inceleme yaptığı yol ile denetim yolları arasında daha az fark görmek istiyorum.

İş raporlama standartları, denetim standartları ve denetim mesleğinin incelenmesi arasında uyumluluğun sağlanması, global ekonominin iyi şekilde yönetilmesini sağlamak için gerekli bir bileşendir.

Sonuç olarak, yüksek yönetim standartları, finansal pazarlarda sabitlik ve bütünlük sağlamak için gereklidir. Ancak iyi bir yönetim, sadece kural ve düzenlemelerle sağlanamaz. Birçok kurumsal paydaş, önemli bir role sahiptir. – yöneticiler, denetçiler, yönetim, politika hazırlayıcılar, medya ve tabii yatırımcılar ben sadece bugün iki tanesi hakkında konuştum – yöneticiler ve harici denetçiler.

Yöneticiler de bütünlük içinde hareket etmelidir. Tarafsız, titiz ve bilgili olmalı, doğru bilgiye erişimleri olmalıdırlar. Denetçiler de önceliği tarafsız olmaya vermeli, her durumda tarafsız tavsiye ve fikirleri değerlendirmelidirler.

P-1.2.4- Prof. Arnold Schilder

Kurumsal Yönetim, Sağgörü ve Standart Oluşturma

Bu çalışma kurumsal yönetimle finansal piyasa bütünlüğü ve istikrarını ilişkilendiriyor. Sağgörü bir banka yöneticisi olarak daha fazlasını isteyemezdim. Bu ilişkinin verimliliğine katkı sağlamak amacıyla sağgörü kavramı üzerine odaklanacağım.

Sağgörünün uzun bir geçmişi bulunan klasik, esaslı bir erdem olduğunu düşünüyorum. Sağgörü, sağduyu ve pratik zekâ olarak tanımlayan Aristo'yu örnek olarak alalım. Ona göre bu hesaplayan ve pratik bir zekânın en yerinde eğilimiydi, bu nedenle de entelektüel bir nitelikti. Genellikle Pratik Zekâ, İçgörü ve Muhakeme Yetisiyle ilişkilendirilir. Bu nedenle muhakeme ve karar verme süreçlerinde sağgörü kullanmak kurumsal yönetim alanında çalışanlar için son derece önemlidir. Peki, bu onların muhasebe ve teftiş danışmanları için de geçerli değil midir? Bu danışmanların, standart oluşturanlar da dâhil olmak üzere, sağgörü nosyonunu içten kabul etmeleri gerekmemekte midir? Açıkçası Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) kabul etmiyor.

“Finansal Raporlamada Gelişmiş Kavramsal Çerçeve için Ön Görüşler”(Haziran 2006) raporunda Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu, IASB ve Amerika'daki FASB'nin “sağgörü ve muhafazakârlığı belirsizliğe karşı arzulan bir nitelik ya da karşılık olarak belirlemenin tarafsızlık ilkesiyle çelişeceği sonucuna vardıklarını” belirtiyor. “Sağgörü olma yönünde bir uyarı raporlanan finansal durumda ve performansta yanlılığa yol açabilir...[yani] varlıkların olduğundan az gösterilmesi (ya da yükümlülüklerin fazla gösterilmesi)...” (BC 2.22) diyor. Ne yazık ki kasıtlı olarak değerlerin az ya da fazla gösterilmesi şeklindeki hatalı uygulamalar yaygın ve Kurul'un endişeleri haklı. Bu tür bir muhafazakârlığın kabul edilebilir bir yönü yok, hatta tarafsızlık ilkesini tamamen hiçe sayıyor. Gelir konusunda düzeltmeler yapılması düşünülemez. Fakat sorum şu sağgörü bu tür bir muhafazakârlıkla bir tutulabilir mi, pire için yorgan yakmanın anlamı var mı?

IASB'nin sağgörü tanımını size aktaracağım(BC 2.21): “gelir ya da varlıkların fazla, yükümlülük ve giderlerin az gösterilmesi benzeri belirsizlik durumlarında hesaplama yaparken gerekli muhakeme sürecinde bir miktar tedbirli olunması”. Bu “bir miktar tedbir”in finansal bilgiyi hazırlananlar, kullananlar ve teftiş edenler için neredeyse ilk emir olduğunu iddia ediyorum. Her bir tarafın finansal piyasalarda tam tersi bir etki yaratabilecek olan gerekli tedbiri gösterip göstermediği kesinlikle halkın tereddüdü. Kamu yararı, finansal raporlamayı hazırlayan ve inceleyenlerin yeterli sağgörü, yani uygun miktarda tedbir, gösterdikleri güvencesiyle sağlanır.

Bu nedenle ilk önerim, sağgörü erdeminin finansal raporlama zincirinin ve ilgili muhasebe standartlarının her safhasında açıkça yer bulması olacak.

IASB ve FASB yine de sağgörünün finansal raporlama bilgisinin “arzulan” bir niteliği

olarak çerçevelerine dâhil edilmemesi gerektiğini öne sürüyor. Sağgörüü finansal raporlama bilgisinin değil sürecinin oldukça arzulan bir niteliği olarak kabul edecek olsaydık bunu anlayabilirdim. Bunu “formal sağgörü” ve “bağımsız sağgörü” arasında akademik literatürde de desteklenen ayrımı yaparak açıklayacağım. [Bu ayrım Max Weber’in Ekonomi ve Toplum’un da bulunabilir. Ayrıca Colignon ve Covalleski (1991), Burchell ve diğerleri (1980), Willemse (2006)’ya bakınız.]

Sağgörünün formal ögesi, varlıkların ve yükümlülüklerin değerlendirilmesinde belirsizliğin sayılarla, hesaplanabilir terimlerle açıklanabilme derecesidir. Risk sınırları, belirsizlik ya da güvenilirlik seviyeleri örnek olarak verilebilir. Şu anki gelişmeler belirsizliğin tarafsız ve nesnelleştirilmiş bir ölçümünü yapabilmek üzerine yoğunlaşmış durumda. Bu duruma IAS 39’da sözde makul değer hiyerarşisiyle borç gruplarında değer düşürülmesinde atıfta bulunuluyor. Bu formal sağgörü aslında ölçüm ve değerlendirme sürecinde bir miktar belirsizlik olduğunun fark edilmesiyle başlıyor. Ardından fark edilen durumun muhasebe ilkeleriyle ifade edilmesi gerekiyor. Son olarak da bu ilkelerin uygulamasının (makul değer seçenekleri gibi) değerlendirme metodolojisi içerisinde standart hale getirilmesi gerekiyor; örneğin makul değerdeki bazı belirsizliklerin makul değer hiyerarşisi ile belirtilmesi.

Bu da beni sağgörünün diğer ögesine getiriyor: bağımsız sağgörü. Bu, finansal bilgiyi hazırlayanların, kullananların ve onu teftiş edenlerin sağgörü erdemiyle kararlar almaları yani tecrübeye dayalı muhakemeler yapmalarınıdır. Bu form değerlerin özünü belirli gruplara ithaf eder. Temelde bu formal sağgörünün pratikte uygulanması, sağgörüyle ilintili ilkeler altında sağlanan durumun gerçekleştirilmesidir. Bu öz verilmiş değildir: durumla ilişkili tüm tarafların kendi profesyonel ve kişisel bilgilerini, dikkat ve öngörülerini kullanmalarını gerektirir. Hazırlayanların tecrübelerine dayalı muhakeme yapmaları ve örneğin borçların değerlendirilmesi bağlamında belirsizliklerle nasıl baş ettiklerini açıklamaları gerekir. Diğer bir örnek ise makul değer seçeneğinin uygulanmasıyla ilgili olarak risk yönetimi hakkında yapılması gereken açıklamalardır. Bu süreç ve ardından gelen açıklamanın yönetim sürecinde diğer taraflar, özellikle de teftiş komiteleri ve müfettişler, tarafından gözlemlenmesi gerekir. Günümüzün karmaşık dünyasında, kapsamlı finansal ve iş raporlamasıyla yalnızca kullanıcılara sağgörünün nasıl kullanıldığı konusunda yapılan açıklama da dâhil olmak üzere sürecin her safhasında sağgörü kullanılarak uygun şekilde başa çıkılabileceğinin farkında olmaları gerekiyor. Eğer bu bilgi onlara verilirse finansal raporlamayı kullananlar da kendi dikkatlerini, bağımsız sağgörülerini kullanabilirler.

Son olarak IFAC’in üç kurulu tarafından oluşturulan teftiş, etik ve eğitim standartlarına baktığımızda ikinci bir önerim daha var. Kurulların açık bir şekilde bu sağgörü nosyonunu dikkate almaları gerektiğini düşünüyorum. Dediğim gibi muhafazakârlık ya da değerlerin az/fazla beyanını kastetmiyorum. Fakat müfettişler için oluşturulmuş standartların açıkça belirsizlik konularından, güvenilirliğin eksikliğinden, risk sınırlarından, seçilmiş parametrelerden, tecrübeye dayanan muhakemeden, vb. bahsetmesi gerekiyor. Bu sadece ISA ya da Makul Değer Teftişi gibi teftiş standartları için geçerli değil. Aynı zamanda, örneğin belirsizlik durumlarındaki zor kararlarda bu gerilime nasıl karşı konulacağı gibi etik standartlarıyla da ilgili. Eğitim standartları ve

araç takımları da bu tür karmaşık konularla uğraşırken müfettişlere yardımcı olabilir.

Diğer bir deyişle eğer IFAC'nin kamu yararı faaliyetlerinde sağgörü erdeminin önemini belirtmezsek müfettişler finansal raporlamada fazla tutucu ya da iyimser olmaktan kaçınmakta yetersiz kalabilirler. Birçok muhasebe skandalından alınacak ders bu. IFAC tüm bunlara kapsamlı bir reform programıyla karşılık verdi. Kamu Yararı Gözetim Kurulu'nun bir üyesi olarak umarım sağgörü önerilerimle bu reform programının başarısına katkıda bulunabilirim.

P- 1.2.4. Gerald Edwards

Kurumsal Yönetim ve Finansal Piyasalar

Sayın Birsen bu çok nazik giriş konuşmanızdan dolayı teşekkür ediyorum ve herkese iyi günler diliyorum. Bugün burada sizinle kurumsal yönetim ve finansal piyasalar hakkında konuşabileceğim için çok mutluyum. Bu, tüm dünyada yatırımcıların, analistlerin, iş adamlarının, düzenleyicilerin ve muhasebe mesleğinin ilgisini çeken bir konu.

Devam etmeden önce İstanbul'a, bu güzel şehre, sizlerle konuşmak için davet edilmiş olmaktan dolayı şükranlarımı sunmak istiyorum. İstanbul da tarihinin son 2000 yılında farklı bir yönetimle ilişkili olarak esaslı değişimler yaşadı. Bu güzel mimarisi çalışmamızın bugünkü konularına harika bir zemin oluşturacak.

Sunumumun ana noktalarına geçmeden önce bugün ifade edeceğim görüşlerin tamamen bana ait olduğunu ve Finansal İstikrar Forumu, Basel Komitesi ve Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS)'nin resmi görüşleri olarak algılanamayacaklarını belirtmem gerekiyor. Fakat bu önemli konular hakkında sizlerle kişisel görüşlerimi paylaşmaktan dolayı mutluyum.

Finansal İstikrar Forumu (FSF)'nden biraz bahsederek başlamak istiyorum. FSF'nin benzersiz üye listesi ulusal maliye bakanlıklarını, merkez bankaları ve menkul değerler düzenleyicilerini ve Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü (IOSCO), Basel Bankacılık Denetim Komitesi (Basel Komitesi), Uluslararası Sigorta Denetçileri Birliği gibi Uluslararası finansal sektör düzenleme kurumlarını içeriyor. Ayrıca, Uluslararası finansal kuruluşlar (Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı [OECD], Uluslararası Ödemeler Bankası gibi), Avrupa Merkez Bankası, önemli merkez bankası uzman grupları, Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu da üyeleri arasında bulunuyor.

Uluslararası İstikrar Forumu finansla sistemlerin esnekliğini arttırmayı ve finansal istikrara yönelik riskleri hafifletme girişimlerini desteklemeyi amaçlamaktadır. Esas rollerinden biri finansal istikrarı amaçlayan Uluslararası kurumsal yönetim ilkeleri, uluslararası muhasebe ve teftiş standartları gibi Uluslararası standartları desteklemektir. Bu nedenle bu çalışmanın başlığı büyük ölçüde Finansal İstikrar Forumu'nun amaçlarıyla örtüşmektedir.

Uzun süredir güvenilir kurumsal yönetimin finansal piyasalar için yararlı olduğuna dair bir görüş bulunuyor. Bu teori şu görüşler üzerinden şekilleniyor:

- İşin ve piyasaların bütünlüğü, ulusal ekonomiler ve global ekonominin hayatiyetinin ve istikrarının merkezindedir.
- Kısaca kurumsal yönetim (CG), "bir şirketin yönetimi, kurulu, hissedarları, çalışan ve alacaklı gibi pay sahipleri arasındaki ilişkiler bütünüdür. Kurumsal yönetim aynı zamanda şirketin amaçlarının oluşturulacağı yapıyı, bu amaçlara ulaşma yollarını ve ilgili performansın denetimini sağlar. İyi bir kurumsal yönetim kurul

ve yönetime Şirketin ve hissedarlarının yararına olan amaçların gerçekleştirilmesi (yararıyla eliŐenlerden kaçınması) için gerekli teŐviki sağlamalı ve etkili denetim gerçekleştirmelidir.” [OECD]

- “Bir Őirkette ve bütün olarak bir ekonomide etkili bir kurumsal yönetim sisteminin varlığı bir piyasa ekonomisinin düzgün işlemesi için gerekli güvenin sağlanmasına yardımcı olur.” [OECD]

Bu sayede güvenilir bir kurumsal yönetim piyasa bütünlüğüne ve ekonomik verime katkıda bulunabilir.

- 1980lerde, 1990larda ve bu on yılın başında yaşanan kurumsal skandallar yatırımcıların, halkın, işletmelerin, müfettişlerin, yönetimlerin ve düzenleyicilerin daha iyi bir kurumsal yönetime olan ihtiyaa odaklanmalarına neden oldu.

OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri, sıklıkla referans gösterilen Kurumsal Yönetim ilkeleridir ve ilk olarak 1999 yılında yayımlanmıŐ 2004 yılında ise güncellenmiŐtir. OECD kılavuzunun baŐarisının anahtarı ilke temelli olması ve kuralcı olmadığından çeŐitlilik gösteren hukuki, ekonomik ve sosyal bağlamalarda konuyla iliŐkisini korumasıdır. Etkili kurumsal yönetimin sağlanması için gerekli kurumsal ve hukuki/düzenleyici çerçevenin temel Şartları da OECD ilkelerinin dâhili bir parçasıdır. Bunlar Finansal İstikrar Forumu’nun finansal istikrar için zaruri 12 kilit standardından biri olarak kabul edilmiŐtir. OECD çerçevesinde bu slaytta ve diğerinde özetlenen 6 ana ilke vardır. Fazla zaman almaması için ilk 4 ilke üzerinden kısaca geçeceğim. zet olarak:

- I. İlk ilke etkili bir kurumsal yönetim erevesi oluŐturmanın temeli üzerine odaklanıyor. (Bu ilkeye göre kurumsal yönetim erevesi Şeffaf ve etkili piyasalar sağlamalı, kanunlarla uyumlu olmalı ve faklı denetim, düzenleme ve uygulama organları arasındaki ayrımı açıkça belli etmelidir.)
- II. İkinci ilke hissedarların hakları ve kilit mülkiyet fonksiyonları üzerine odaklanır. (rneğin, bu kurumsal yönetim çerçevesinin hissedarların haklarını koruması ve gerçekleŐtirmesi anlamına gelmektedir.)
- III. nc ilke kurumsal yönetimin azınlık ya da yabancı tüm hissedarlara eŐit davranılmasını sağlaması gerektiğini belirtir. (Tüm hissedarların haklarının ihlali durumunda yeterli tazminatı alma fırsatı bulunmalıdır.)

6 OECD ilkesinden son yle devam edeceğim,

- IV. Dördüncü ilke çalışanlar ve alacaklılar gibi pay sahiplerinin kurumsal yönetimdeki rolünden bahsediyor. (Bu ilkeye göre kurumsal yönetim erevesi, pay sahiplerinin kanun ya da karşılıklı anlaŐmalar sonucu ortaya konmuŐ haklarını tanımalı ve varlık, iş ve finansal açıdan güvenilir Şirketlerin sürdürülebilirliğini sağlamada Şirket ve pay sahipleri arasında aktif işbirliğini desteklemelidir.)
- V. Beşinci ilke, ifşa ve Şeffaflık, kurumsal yönetim erevesi finansal durum, performans, mülkiyet ve Şirketin yönetimi de dâhil olmak üzere kuruluşu ilgilendiren tüm konularda zamanında ve eksiksiz bir ifŐaat sağlamalıdır. (Finansal raporlama zincirine geçtiğimizde bunu aklımızda bulundurmamız için slaytta bu madenin yanına iki yıldız koydum.)

- VI. OECD ilkelerinin altıncı ve sonuncusu kurulun sorumluluklarıyla ilgileniyor. Bu ilkeye göre kurumsal yönetim çerçevesi şirketin kurul tarafından stratejik açıdan yönlendirilip etkili bir şekilde denetlenmesini ve kurulun da şirkete ve hissedarlara hesap vermesini sağlamalıdır.

Bu OECD çerçevesi oldukça yararlıdır ve IOSCO'nun da kurumsal yönetim alanında birçok çalışma yaptığını belirtmem gerekiyor. Bu çalışmanın başlığını, kurumsal yönetimle finansal piyasalar arasındaki ilişkiyi, göz önüne aldığımızda finansal kurumların finansal piyasalardaki kritik rolünü unutmamamız gerekiyor. Bu genel kurumsal yönetim ilkelerini finansal sektöre de uygulamanın yolları var mıdır? Diğer slaytlarla bu konuyu daha kapsamlı olarak ele alalım.

Finansal sektör için hazırlanmış kurumsal yönetimi ilkelerine örnek olarak bundan sonraki birkaç slaytta Basel Komitesi'nin kurumsal yönetim ilkelerini özetledim. Bu noktalar ilk olarak 1999'da yayımlanıp 2004 yılında tekrar gözden geçirilen "Bankacılık Kuruluşlarında Kurumsal Yönetimin Geliştirilmesi" başlıklı politika raporunda bulunuyor. Denetimsel rehberlik OECD ilkelerinden alınmış. BIS'nin web sitesinde ücretsiz olarak mevcut ve şu sekiz ilkeyi ileri sürüyor:

- Öncelikli olarak kurul üyeleri pozisyonları için gerekli niteliklere sahip olmalı, kurumsal yönetimdeki rollerini özümsemeli ve banka ile ilgili olaylarda güvenilir bir muhakeme yapabilmelidir.
- İki; yönetim kurulu bankanın stratejik amaçlarını ve bankacılık kuruluşu tarafından iletilen kurum değerlerini kabul etmeli ve gözetim altında tutmalıdır.
- Üç; yönetim kurulu kurum içerisinde sorumluluk ve hesap verebilirlik çizgileri oluşturmalı ve bunları gerçekleştirmelidir.
- Dört; kurul üst yönetimin kurul politikasıyla uyumlu, uygun gözetim sağladığından emin olmalıdır.

Basel Komitesi'nin kılavuzundaki son dört ilkeye geçiyoruz:

- Beşinci ilke üst yönetim ve kurulun dâhili teftiş, harici teftiş ve dâhili kontrol mekanizmaları tarafından yürütülen çalışmaları etkili bir biçimde kullanmaları gerektiğini belirtir. Bir önceki slaytta OECD ilkelerinde yaptığım gibi bunun da muhasebecilik mesleği ve geniş finansal raporlama zinciri kavramı için öneminin altını çizmek için buraya iki yıldız koydum.
- Bir sonraki ilke kurulun, tazminat politikaları ve uygulamalarının bankanın kurum kültürü, uzun vadeli amaçları ve stratejisi, kontrol alanı ile uyumluluğunu sağlaması gerektiğini belirtir.
- Yedinci ilke bir bankanın yönetiminin şeffaf olması gerektiğini belirtir ve kurumsal yönetim yapısı ve politikalarıyla ilgili ya da Basel 2 sermaye çerçevesini benimseyerek bankalar için bu amacı gerçekleştirebilecek ilgili taraflara yapılacak açıklamalarla ilgili kurumsal yönetim ifşaatlarından bahseder.
- Son ilke ise kurul ve üst yönetimin, bankanın yargı yetkisiyle işlediği ya da şeffaflığa engel durumlar da dâhil olmak üzere, bankanın işleyiş yapısını anlaması

gerekir. Bu ilkeden çoğu zaman “Yapınızı Bilin” ya da “ÖAİ (özel amaçlı işletmeler)’nin sizi kandırmasına izin vermeyin” şeklinde bahsedilir.

Basel Komitesi’nin kılavuzu aynı zamanda bankalar tarafından güvenilir kurumsal yönetimi teşvik etme, değerlendirme ve desteklemede gözetmenlerin rolünden ve gözetmenlerin güvenilir kurumsal yönetim uygulamalarının ortaya çıkmasına yardım eden hukuki çevreyi nasıl destekleyeceklerinden de bahsediyor.

Hem genel hem de finansal sektör özel kurumsal yönetim çerçevelerinden bahsettiğime göre bazı noktaların akılda tutulması önemlidir.

- Öncelikle mükemmel bir kurumsal yönetim çerçevesi yoktur ve işletmelerle hukuki çevrelerin kendilerine özgü yönleri olduğuna göre bir miktar esneklik gereklidir.
  - Kurul ve üst yönetim tarafından geliştirilen etik çevre – görünen tavır- hem güvenilir kurumsal yönetim hem de etkili dâhili kontrol sağlamada oldukça kritik bir noktada durmaya devam ediyor.
  - Yaklaşık son yirmi, otuz yıldır edindiğimiz tecrübelerden biliyoruz ki kötü yönetim bir şirketi mahvedebilir. Fakat aynı zamanda iyi yönetimin tek başına bir şirketi başarıya götüremeyebileceğinin de anlaşılması gerekiyor. Şirketin bunun dışında stratejik amaçlar koyması, ne kadar risk almak istediğini belirlemesi, hukuki ve uyum riskleri de dâhil olmak üzere etkili bir şekilde riskleri belirleyip onları kontrol altına alması gerekiyor.
  - Bunların farkına varılması kurumsal yönetim çerçevelerindeki “kuruluş yönetimi” ve “kuruluş risk yönetimi” de denen kavramlara daha fazla dikkat çekti. Bu yaklaşımlarla,
- IFAC’nin 2004 yılında yayımladığı işletme yönetim raporundaki gibi, ilgili kavramlar iki alanla uğraşabilir – birincisi uyum (kurumsal yönetim hesap verebilirlik ve güvenceden bu kavram altında bahseder) ve ikincisi performans (bundan bazen kuruluş yönetimi olarak da bahsedilir ve değer yatırımıyla kaynak kullanımı konularıyla ilgilenir.)
  - Ayrıca COSO ERM çerçevesi gibi Kuruluş Risk Yönetimi (ERM) risk yönetiminin strateji oluşturma aşamasında uygulanması gerektiğini kabul ediyor. Bu açıdan dâhili kontrol risk yönetiminin dâhili bir parçası olarak görülüyor.

Kurumsal yönetim ile ilgili bazı ek düşüncelere göre, güvenilir kurumsal yönetim:

- Güvenilir muhasebe ilkelerinin kullanımı ve güvenilir ifşaatlar yapılması yoluyla finansal raporlamada şeffaflık;
- Şirketler içerisinde güçlü bir dâhili kontrol oluşturulmasını ve
- Çeşitli dâhili kontrol zayıflıklarını da içeren müfettiş bulgularının takip edilmesi de dâhil olmak üzere dâhili ve harici müfettişler ile yerinde ilişkiler kurulmasını sağlar.

- Güvenilir bir kurumsal yönetim ortamında yönetim kurulunun, teftiş komitesinin ve tazminat ve risk yönetimi komiteleri gibi diğer komitelerin rolleri genişler.
- Akılda tutulması gereken diğer nokta müfettişlerin rolü gibi, kurumsal yönetimde şirketlerin harici raporlama gerekliliklerinin kapsamı ve dâhili kontrol konuları da dünya çapında farklılıklar göstermektedir. Bu çalışmanın odağı bu değil ve zamanımız da bu konunun kapsamlı olarak ele alınmasına izin vermeyecek. Ana nokta ise bu tür raporlama gerekliliklerinin ve düzenleyicilerin bu raporları incelerken takındıkları tutumun çeşitli yetki durumlarında kurumsal yönetimi etkileyebileceğidir.

Bu çalışmanın başlığı “finansal raporlama zinciri”nden bahsediyor, bu nedenle bu slayt kamu şirketleri için bir fikir – yani finansal raporlama zincirine bakmanın bir yolunu sunuyor. Bu IFAC'nin 2006 yılının şubat ayında Paris, Fransa'da düzenlenmiş olan Finansal İstikrar Forumu-IASB-IFAC Yuvarlak masa toplantısındaki sunumundan uyarlanmıştır.

Diyagramın bu versiyonu bilginin finansal raporlama zincirinin çeşitli bölümlerinden geçtiğini gösteriyor. Sola doğru kutunun içinde olanlar – hazırlayanları (genel anlamda şirketin dâhili kontrol mekanizmalarını içerir), genel danışmanı, yönetim eleştirmenini ve daha sonra da Yönetim Kurulu'nu temsil ediyorlar – esasen bir şirketin raporlama sürecinin parçasıdır ve onun kurumsal yönetim ilkeleriyle politikalarına tabidirler. Ayrıca bu bilginin nasıl kullanıldığı ve zincirde bulunan diğerleri – analistler, oranlama kurumları gibi bilgiyi yorumlayıp üzerine rapor hazırlayanlar - tarafından nasıl yeniden düzenlendiği onların belirli kurumsal yönetim politikalarından etkilenebilir. Kısacası kurumsal yönetim işletmenin tavrını etkileyebileceği gibi finansal raporlama zincirindeki diğer üyelere sağladıkları bilginin niteliğini de etkileyebilir. Tabii ki müfettişin tasdik konusundaki rolü ve ilgili teftiş süreci bu bilginin büyük kısmının niteliğini belirgin bir şekilde geliştirebilir.

Kurumsal yönetimin geleceğinde ne göreceğiz? Benim düşünceme göre zamanla belirteceklerime doğru bir ilerleme,

- Daha fazla ilke temelli (kural temelli yerine) standartlar ve örneğin dâhili kontrollerin niteliğini değerlendirmede yönetimin müfettişe karşı rolünü daha iyi bir şekilde açıklığa kavuşturan bir kılavuz (SEC'nin geliştirdiği kılavuz gibi)
- Ayrıca gerekliliklerin ve kılavuzun karmaşıklığını azaltmak amacıyla yönelik daha fazla çaba (Bu arada bu slayttaki grafik karmaşıklığı temsil ediyor.)
- Bunun dışında maliyet ve kârların daha iyi dengelenmesi ve aşırı yükümlülüklerin azaltılmasına odaklanmış daha fazla çalışma görebiliriz.
- Gelecekteki çabalar ayrıca gönüllü girişimler ve en iyi uygulamalar hakkında daha fazla konuşulmasını sağlayabilir ve uzun bir zaman diliminde kurumsal yönetim kavramları ve dâhili kontrol çerçevelerinde Uluslararası bir uyuma doğru bir hareketlenmeyi içerebilir.

Bu ihtimalleri ve bizi bekleyen geleceği tasarlarken yakın geçmişten bir şeyler öğrenmemizin oldukça önemli olduğunu düşünüyorum. Eğer şirketler kontrol altında

olmayan bir kurum hırsıyla ilerlerler ve güvenilir uygulamaları kabul etmezlerse bu finansal piyasalarda karmaşaya yol açan ve yatırımcılar, borç verenler, çalışanlar ve diğer pay sahipleri için ciddi kayıplara mâl olan daha fazla kurumsal skandala, yolsuzluğa ve finansal raporlama başarısızlıklarına neden olabilir. Kurumsal raporlama ve teftiş başarısızlıkları bazı ülke ve bölgelerde devam ederse bu durumda yetkiyi elinde bulunduran yönetimler ve düzenleyici otoriteler üzerinde şirketler için ve müfettişlerin sorunları tespit edip suiistimalleri önlemeleri amacıyla daha kapsamlı kanun ve düzenlemeler hazırlamaları için anlaşılabilir bir baskı oluşturması riski de mevcuttur. Bu da ilke temelli yaklaşım ihtimallerini ve bir önceki slaytta belirtilen diğer girişimleri azaltabilir.

Fakat umarım iş adamları ve onların müfettişleri farklı bir yol izler. Umarım gelecek; kabul edilmiş, ilke temelli kurumsal yönetim uygulamaları gerçekleştiren şirketler tarafından tanımlanır. Bu tür şirketler yatırımcılar ve diğer pay sahipleri için en iyi stratejik amaçları belirleyecek, risklerini etkili bir şekilde kontrol altında tutacaklar ve işlerini topluma yarar sağlayan, ilgili kanun ve düzenlemelere uyan etik, verimli ve şeffaf bir tavırla gerçekleştirecekler. Bundan sonra sanırım kurumsal yönetimin birinci sınıf piyasa ekonomilerinin işlemesi, finansal piyasa bütünlüğü ve ekonomik verimliliğe ve bu sayede genel finansal istikrara katkı sağlamak için gerekli olan güveni sağlama sözünü tam anlamıyla gerçekleştirdiğini göreceğiz.

Hazırladığım konuşmayı sonlandırırken burada sizlerle kurumsal yönetim ve finansal piyasa istikrarı üzerine görüşlerimi paylaşmanın benim için bir onur olduğunu ve diğer konuşmacılar da sunumlarını bitirdikten sonra yorum ve sorularınızı severek kabul edeceğimi belirtmek istiyorum. Teşekkür ederim.

P-1.2.4-Naohiko Matsuo

Evet, Başkan'a çok teşekkür ederim. Burada bir düzenleyici olarak bulunmak ve tüm dünya ülkelerinden gelen seçkin muhasebecilerle bir arada bu panele bir avukat olarak katılmak benim için büyük bir onur ve zevktir. Bugün yapacağım power point sunumuna, Japon bakış açısını yansıtan bir başlık atacağım, çünkü daha önce de bahsettiğim gibi hem avukat hem de düzenleyici olduğumdan konuya öncelikle nizami ve kanuni açılardan konuyu ele almak istiyorum.

Nizami açıdan dikkate alınması gereken nokta nedir? Bunun cevabı çok basit. Birinci sırada yatırımcıların korunması geliyor. Hem yerli hem de yabancı yatırımcıların. İkinci sırada ise adil ve görünür bir pazar geliyor. İşte bu kadar. Bu önemli ikiliyi yakalamak ya da muhafaza etmek için etkili ve tüzel bir yönetim en önemli unsurlardan biridir. Tüzel yönetim kelimesi C harfi ile başlar. Alfabenin C harfi. Yapacağım sunumda konuyu tartışmak ve açıklamak için beş önemli yer hazırlıyorum. Bunlardan birincisi kriz, ikincisi güven, üçüncüsü işbirliği, dördüncüsü rekabet ve beşincisi de meydan okumadır.

Herkesin hatırlayacağı gibi, 2001 yılı sonlarında ve 2002 yılında bir başarısızlık ortaya çıkmıştı ve bu tarihlerden itibaren, Gerry'nin de açıkladığı finansal tedarik zinciri raporlama yapılarının nasıl ele alınacağı konusunda evrensel tartışmalar meydana gelmişti. Evet, bu evrensel konular arasında tüzel yönetim, denetim bağımsızlığı, denetim muhasebesi, güvenlik analiziyle uğraşan kimseler ve Gerry'nin vurguladığı sorumluluk sahibi şirketler vardır. Zaman zaman, bir muhasebe profesörü, finansal tedarik zinciri raporlamanın, denetçi yönetimi ile değil yayımlayan kişinin yönetimi ile başladığını ve bu bağlamda yayımlanan birinci önceliğin tüzel bir yönetim olduğunu, denetim bağımsızlığı olmadığını iddia etmektedir. Bu görüş doğru olabilir ancak, bu tür bir tartışma denetim bağımsızlığının önemini hiçbir zaman inkâr etmemektedir. Bugün, ben tüzel yönetim konusu üzerinde duracağım. Gerry'nin de vurguladığı gibi, pek çok evrensel tartışma, Enron ...'den sonra gerçekleştirilmiştir.

Ben, 2003 ile 2005 yılları arasında bir IESCO üyesi idim ve böylece, güvenlik komisyonlarının uluslararası bir örgütü olan IESCO tartışmalarında ben de yer aldım. Bu nedenle size, şimdiye kadar IESCO'nun yaptığı çalışmaları kısaca tanıtmak istiyorum. IESCO 2002 yılının Ekim ayında kurulmuş, o çevrede gerçekleştirilen denetimler, denetim bağımsızlığı ve ifşa hususlarında kamu ilkeleri belirlemiştir. 2003 yılının Eylül ayında, IESCO aynı zamanda çeşitli... kurum faaliyetleri hakkında, güvenlik analizi ile ilgilenen kişilere ithaf, ilgi çelişkileri hakkında da kamu ilkeleri belirlemiştir. Son olarak IESCO, tüzel yönetimler üzerine görev zorunluluğu getirmiştir ve şu anda da kurul bağımsızlığı üzerine çalışmaktadır.

Bu kapsamda IESCO raporları henüz kamuya sunulmamıştır ancak IESCO aynı zamanda azınlıkta olan hissedarların korunması konusunu ele almaktadır. Tabii ki şimdi sizler pek çok bireysel yargı yetkisi ve bölgesinin insiyatif sahibi olduğunuzu biliyorsunuzdur. Örneğin 2002 yılında Amerika... Japonya IESCO ilkelerini uyguluyor ve Amerika modern güvenlik pazarı için geniş kapsamlı bir program uyguluyor. Tüzel yönetim sistemindeki

yenilenme ile kalite oldukça artmış ve 2003 yılında PCAOB kapsamlı şekilde düzenlenmiştir. Amerika bir PCAOB'dir. Japonya bir PCAOB'dir. Kanada bir CPAB'dir. Hatırlamak gerçekten zor değil. Evet, Avrupa Komisyonu, Avrupa Birliği'nin 2003 yılı Mayıs ayından beri, yürütme yetkisi olan ve yasalarla belirlenmiş iletişim denetçisi ve aynı zamanda eylem planlarının tüzel yöneticisidir. Sizin de bildiğiniz gibi bu yıl sekiz Komisyon Direktifi yürürlüğe girmektedir ve bir önceki Komisyon Başkanı Bay Husinuma ile IFAC birlikte çalışmış ve IFAC da, yükümlülük bazında bir görev olan, 2003 yılı Temmuz ayında yayımlanan finansal rapor hakkında halk güvenini sağlamak için bu gibi çalışmalarda rol almıştır.

Böylece, pazar kuruluşlarında yatırımcıların güvenini sağlamakla ilgili konuları genel olarak tanımış olduk. Bu evrensel düzeyde yayımlanan bir konu ancak hatırlıyorum ki, o dönemlerde çok ciddi bir tüzel yönetim başarısızlığı Amerika ya da Avrupa'da meydana gelmişti ve sebebi de açgözlü bir yönetimdi. Japonya'da bu tür aç gözlü yönetimlerin çok fazla olmadığını düşünmüştüm, bu nedenle, yönetim ile ilgili bu denli ciddi bir dolandırıcılık Japonya'da olamazdı ancak düşüncelerim beni yanılttı.

Sabah seansı sırasında Bay Husinuma, geçen yıl Kanebo adında bir kozmetik firmasının başarısızlığından bahsetti ve bu başarısızlığın, meydana gelen bir dolandırıcılığın bildirilmesinden kaynaklandığını hatırlarsınız belki, ve Japonya'da ekonomi ile ilgilenen basın bu alandaki ticaretin aksamaması için bu haberi yayımlamadı ancak Japonya'daki olaylar Kanebo ile sınırlı değil. Son zamanlarda bu şirket ve internet şirketi ve firmanın tüm şirketleri Tokyo borsasından silindi ve şimdi de bu şirketlerin yönetimine karşı cezai bir itham bulunmaktadır. Bu nedenle, uluslararası girişimlerle aynı çizgide ilerleyen Japon şirketleri olarak bizler, dolandırıcılıktan kaynaklanan yönetim başarısızlıklarını önleyici ve bundan caydırıcı sistemler kurmak için çaba göstermeliyiz; ancak aslında bahsettiğim gibi bu durumu tamamiyle önleyemeyiz. Bunun için, finansal raporlama kapsamında meydana gelen dolandırıcılık ya da belgelerin ifşası durumunu önlemek için daha fazla önlem almak tabii ki gerekmektedir. Bugün iki önemli başlangıçtan bahsetmek istiyorum.

Bunlardan birincisi, tüzel yönetimin daha fazla güçlendirilmesi ve diğeri de, denetim bağımsızlığı ile yerel denetimlerin ileri düzeyde güçlendirilmesidir. Bu oturum denetim ile ilgili konuları almayacaktır, bu nedenle sadece yerel denetimleri geliştirmek ve denetim bağımsızlığını tamamiyle sağlamak yoluyla, bu amaç için CPLO'yu gelecek yılın başlarında değiştirmek amacıyla gerekli noktaya geleceğiz. Şimdi tüzel yönetimin daha fazla geliştirilmesi gereken yönlerine geri dönmek istiyorum. Evet, dahili kontrol kapsamında iki noktayı ölçmek istiyorum. Gerry, güçlü bir iç kontrolü muhafaza etmenin, bazı tüzel yönetimlerde işi çok kolaylaştırdığından bahsetti. Bu görüşe tamamen katılıyorum. Japonya'da uygulanan sistemde, iç kontrol içi iki temel kanun mevcuttur. Bu kanunlardan ilki bu yılın Mayıs ayında tamamen ve etkili şekilde yenilenmiştir ve işbirlikçilerin görevi ve denetim komitesi sistemi ile yapılan işbirliği iç kontrol sistemini belirlemekte ve bunlar da yıllık ticari raporlarda yer almaktadır, iç kontrol sisteminde, risk yönetiminin de dahili bir kontrolü yer almaktadır.

İç kontrol hakkındaki tüzel kanun kapsamında yer alan bu görevin vurguladığı iki nokta

vardır: bu anlamda neden bunun komple bir iç kontrol olmadığı. İç kontrol sadece finansal raporların iç kontrolü demek değildir. Uyum sağlamak için tüzel grup ya da sistem dahilinde uygun şekilde ticaret yapmayı sağlayan sistem maddeleri o kadar geniş kapsamlıdır ki, finansal raporlama kontrolünün çok daha fazlasını gerektirir. İkinci özellik ise ifşa, sadece ifşadır. Bunu sağlamak, Amerika ... Kanunu'nun sahip olunan şirketin iç kontrolünün analiz yönetimini zorunlu kılan 404. maddesi bölümlerinden biraz farklıdır ve denetçiler iç kontrol analizi yapmışlardır. Bu nedenle, Japonya'da finansal raporlamanın iç kontrolünün yapılması ikinci temel unsur olarak görülmektedir. Bu, yeni yürürlüğe girmiş olan finansal araç kanunu kapsamında finansal raporlamanın için kontrolünü daha fazla güçlendirmektedir. Bizim temel kanunumuz, mevcut durumda güvenlik ve borsa kanunu oluşturmaktır. bunun adı, Amerika'nın 1932 yılı Güvenlik Kanunu ve yine Amerika'nın 1934 yılı Güvenlik Borsası Kanunu'na benzemektedir.

Finansal araçlar direktifi konusunda, pazarla ilgili çıkarılan Avrupa Birliği direktifini hatırlarsınız. Evet, Avrupa Birliği'ni bu konuda takdir ediyorum, biz de kayıt adını değiştirmek için Avrupa Birliği adından iyi bir referans aldık ancak onlar gibi olmaksızın, bu kayıt listelenen şirket isimlerinin ifşasını da içermektedir ve Amerikan Kanunu'nun 404. maddesi bölümlerine de referans vermektedir. Biz, yıllık zorunlu bir yönetim değerlendirmesi, iç kontrol raporu ve yönetim değerlendirmesinin denetimini tanıtmaktayız ve bu da listede yer alan şirketlerin FSA'ya sunması gereken ve ardından yayınlanması gereken bir belgedir. Yıllık olarak iç kontrol raporlarının dahili değerlendirmesini yapan denetçiler, aynı zamanda raporların yönetim şeklini de her yıl denetlemeli ve kanunun ikinci ya da üçüncü bölümünde belirtildiği gibi bizler de yıllık raporun sertifikasyonunu zorunlu hale getirmeliyiz. CEO ve CFO anlamına gelen benim yönetme durumum ve sertifikasyonum da zorunludur. Bu raporlama sadece yıllık bazda olmayacaktır, Nisan 2008'den itibaren üç ayda bir raporlamak zorunlu olacaktır. Bu yeni zorunlu iç kontrol raporlama Nisan 2008'den itibaren raporlanacaktır ancak neden Japonya'nın bu raporlama dönemini bu kadar sıklaştırdığını merak ediyorsunuz. Amerika'da gerçekleşen gelişmelerden ders alıyoruz.

Bu sistemin en önemli mimarı bir Japon üniversitesinde profesör olan ve burada bulunan Profesör Hatta'dır; bu nedenle burada iç kontrol sistemi hakkında konuşurken inanın baskı altındayım. Bay Hatta, Amerika'nın bu sistemin ilk benimseyen ülkelerden olduğunu ve bunun bir nevi deneme olduğunu ve böylece diğer yargı organlarının Birleşik Devletler dahilinde öğrenilemeyecek olan iyi ve kötü yanlarını görmelerini sağlayacağını söylemektedir. Profesör Hatta, aşırı olan maliyeti ölçmektedir. Bu konuda vurgulanması gereken dört nokta vardır. Bunlardan birincisi risk yaklaşımlarının kullanılmasıdır. İkincisi ise iç kontrol ile ilgili iki eksiklik kategorisidir, yani materyal zayıflığı ve eksiklikler. Amerika'da, bu bağlamda üç kategori vardır, bunlar: materyal zayıflığı, önemli eksiklikler ve önemsiz eksikliklerdir. En önemli husus, doğrudan raporlamayı bilmektir.

Burada doğrudan raporlama, denetçilerin, iç kontrol yapan kişinin başlangıçtan itibaren etkinliğini değerlendirmesi anlamına gelmektedir. Diğer taraftan da, doğrudan raporlama dahilinde, denetçiler sadece, ilgili kimsenin iç kontrol değerlendirmesi yönetimi yapmasının analizini zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle biz sadece doğrudan

olmayan, dolaylı raporlamayı benimsemekteyiz. Böylece, denetçinin görevi sadece yönetimin iç kontrol raporu analizi yapıp yapmadığı konusunda, yönetimi değerlendirmekle sınırlı olur. Bunun yanı sıra, iç kontrol raporu denetimi yapan aynı denetçiler, denetim raporu hazırlar ve finansal demeç hazırlarlar. Bunların sırası değişebilir. Bu aşamaları zorunlu yapmadan önce, bizler iç kontrol değerlendirme yönetimi çerçevesi oluşturmakla işe başladık, ayrıca denetçilerin yönetim değerlendirmesi analizi yapmaları konusunda standartlar belirledik. Böylece, zorunlulukları yürürlüğe koyarak değil, standart ve kapsamlarla işe başlamış oluyoruz, bu sayede de 2005 yılının sonlarına doğru genel çerçeveyi hazırlamış olduk ve zorunlu hale getirdik, bunun ardından yönetmelik de bu yılın Haziran ayında kabul edildi ve şimdi ise detaylı uygulama ölçümleri geliştirme sürecindeyiz ve ortaya çıkan taslağın bu sene içinde kamu için yayınlanmasını beklemekteyiz.

Üzerinde durmak istediğim bir başka husus ise yürütme, uygulamadır. Adil olmayan ticaret ve ifşa belgelerinin ihlal edilmesine karşı cezayı en yüksek seviyeye çektik. Yanlış ifşa, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası getiriyor. Parlamento'ya ait oturum esnasında, "On yıllık hapis cezası Amerika için yine azdır, Amerika'da bu süre yirmi yıldır" şeklinde bir görüş dile getirilmişti, ancak Japonya'da en yüksek ceza on yıldır ve ben, kendi adıma bir avukat olarak bekliyorum ki; bu yüksek ceza oranıyla, gözaltında tutma koşulu olmaksızın, aslında suç işleyen daha fazla insan hapse girmektedir. Aynı zamanda işlevleri ve organizasyon yapısını güçlendirme de yürürlük aşamasındadır.

Şimdi ben yine bahsettiğim beş yere gitmek istiyorum. Evet, dünyada, Amerika'da, Avrupa'da ve Japonya 'da, pek çok kriz meydana gelmiştir. Yatırımcıların ciddi şekilde güveninin sağlanması konusu ile, uluslar arası FSF, IESCO ve IOB gibi kuruluşlarla işbirliği içinde evrensel olarak ve bir rekabet ortamında ele aldık. Aslında zaman tükeniyor ancak Japonya'da, yabancı şirket hisseleri ve Tokyo borsasında bulunan yabancı yatırımcıların oranı son zamanlarda % 50'den fazla bir miktarda artmıştır. Bu oran, 90lı yılların başı ile kıyaslandığında inanılmazdır. Bu da, yabancı yatırımcılardan gelen yabancı sermaye ile ilgilenen her yargı organının, dünyadaki bütün yargı organları için en önemli husus olacağı üzere, yüksek kalitede finansal raporlama sağladığı ve son olarak, bunun dünyanın her tarafından gelen düzenleyiciler için ve aynı zamanda muhasebeciler, müdürler, avukatlar ve güvenlik analizi yapan kişiler, kredi veren şirketler için bir meydan okuma olduğu, bunun da evrensel boyutta ve finansal pazarlarda bulunan tüm hisse sahipleri için bir meydan okuma olduğu anlamına gelmektedir. Çok teşekkür ederim.

P- 1.2.5- Katarına Kaszasova

Devlet Finansal Raporlama – Bir Durum Raporu

Slovakya’ da Meydana Gelen Kamu Sektörü Muhasebe Reformu

Bu sunumun amacı, sizleri şu konular hakkında bilgilendirmektir:

- Bu tür bir reformun tanıtılması ve gerçekleştirilmesi arkasında yatan nedenler
- Projemizin bileşenleri ve uygulanma durumu hakkında bilgi
- Ve son olarak da bizim çıkardığımız dersleri sizlere iletmek.

Dünya Bankası'nın önemli ölçüde desteğini almakta olan bir önceki Slovakya hükümeti, yönetim dönemleri boyunca (1998 ile 2006 yılları arası) pek çok önemli reformları tanıtmış ve gerçekleştirmiştir, örnek olarak, sabit vergi oranı reformu, sosyal haklar reformu, sağlıkla ilgili reformları muhasebe ve denetleme alanlarında yapılan reformlar, bunlar arasındadır.

Bu reformlardan bir tanesi de Kamu Finansal Yönetim Reformu idi. Gerçekleştirilen bu reformun amacı, bütçe, gider yönetimi ve devlete ait operasyonlarda finansal yönetimi sağlamak için kurumsal kapasiteyi güçlendirmek idi. Bu reformun sonuçları şunlar olmuştur:

- Yeni bir programın tanıtılması ve çok yıllık bütçe,
- Hazine Müsteşarlığı ve Borçlar ve Likit Fon Yönetim Kurumu'nun kurulması.

Kamu Finans Yönetim Reformu olmadan Slovakya 2005 yılında ERM II' ye giremezdi ve 2009 yılında Avro' yu benimsemek üzere hazırlıklı olamazdı.

Kamu Sektörü Muhasebe Reformu

Program süreci boyunca ve çok yıllık bütçenin tanıtımı sırasında, Maliye Bakanlığı çalışanları ile dışarıdan gelen uzmanlar, mevcut kamu sektörü muhasebe sisteminin, ki bu nakit sistemi idi, şunları sağlamadığını belirtmiştir:

- İhtiyaç duyulan finansal bilginin tam kapasitede sağlanması
- İlgili, güvenilir, kıyaslanabilir, zamanında alınan ve anlaşılabilir kalitede olan finansal bilgilerin sağlanması

Dışarıdan gelen zamlarla işbirliği içinde, kamu sektörü muhasebesi için yeni bir tanım geliştirdik ve bu tanım, kamu sektörü muhasebesi alanında gerçekleştirilecek reformun hedeflerinden biri oldu.

Bundan yola çıkarak söyleyebiliriz ki, reformun amaçlarından biri, kamu sektöründe

meydana gelen finansal ve ekonomik olayları ve bu olayların etkilerini kayıt altına alan, analiz eden, sınıflara ayıran, özetleyen ve ilgili yerlere ileten bir bilgi sistemi kurmayı, bunu gerçekleştirmek şu iki amaca hizmet edecekti:

- Kamu sektörü kurumlarında ve Maliye Bakanlığı'nda görevli kıdemli yöneticiler ve yönetim tarafından istenen planlama, organizasyon ve yapılan kontrollerle ilgili bilgilerin sağlanması
- Slovakya parlamentosu, yabancı yatırımcılar, Eurostat, Uluslararası Para Fonu kurum ya da kişileri gibi harici kullanıcılar için belirli muhasebe ve raporlama standartları dahilinde finansal demeçler ve mali raporların hazırlanması ve sunulması.

Reformun başlıca bileşenleri

Projenin hazırlık aşamasının sonlarına doğru, uzman görüşlerini ve analiz sonucu elde edilen bulguları üç ana grup altında özetledik:

Birinci bileşen "Yeni muhasebe ve raporlama standartları" adını taşımaktadır ve Maliye Bakanlığı'nın çeşitli kamu sektörü finans muhasebesi ve raporlaması yöntemi için, diğer ülkelerde uygulanan standartlarla da uyumlu olacak şekilde, belirli format ve içerikler hazırlaması gerektiği yönündeki tavsiyeler için de bir cevaptır.

Bu bileşen kapsamında, Slovakya kamu sektörü kurumları için hazırlanan ve IPSAS standartlarının ulusal muhasebe standartları ile birleştirildiği, yeni ulusal muhasebe standartları bulunmaktadır.

Oluşturacağımız yeni muhasebe standartları için neden IPSAS standartlarını temel olarak kullanma kararı aldık?

Bunun için üç temel neden bulunmaktadır:

- IPSAS kapsamında bir akrual prensibi bulunmaktadır.
- IPSAS standartları, kamu finans sonuçlarını değerlendirmek ve Maastricht kriterlerinin karşılanıp karşılanmadığını belirlemek için kullanılan ve aynı zamanda ESA 95 metodolojisi ile Uluslararası düzeyde uyumlu olma konusunu teşkil eden standartlardır.
- IPSAS standartları, Slovakya' da, bir grup seçkin özel sektör kuruluşları tarafından kullanılan Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarını baz almaktadır.

Neden IPSAS standartlarını tamamiyle benimsemedik?

Bunun cevabı şu şekilde özetlenebilir: IPSAS henüz tamamlanmış değildir, kamu hesabı muhasebesi için kullandıkları kelimeler çok komplikedir ve Slovakya' da IPSAS' ın resmi olarak tercüme edilmiş hali mevcut değildir ve burada dil engelleri bulunmaktadır.

IPSAS ile önerilen yeni muhasebe standartları arasında farklılıklar bulunmaktadır, aşağıdakiler bu durumun örnekleridir:

- Bütçe belgesinin yapısı ve gelir demecinin formu kanunlar tarafından belirlenecektir ve böylece demecilerin toplanmasında ve bir araya getirilmesinde tutarlılık sağlanacaktır.
- Net değer ve varlıklar ile nakit akış demeclerinde meydana gelen değişikliklerin ifade edilme şekli, finansal demeclerden farklı bir parça olarak yer almayacaktır, notların bir parçası halinde sunulacaktır.
- Ödünç alma maliyetlerinin sermaye olarak kullanılmasına izin verilmeyecektir, meydana geldikleri dönemlerde birer harcama olarak değerlendirileceklerdir.
- Adil değer biçme yöntemine izin verilmeyecektir.
- Bazı durumlarda, yasal formları hala madde üzerinde egemen olacaktır, örneğin satıl ve kira ödemesi, döviz işlemlerinden elde edilen gelirler, yatırım varlıkları vs.
- Slovakya'nın ulusal muhasebe prensipleri, değer emekliliği zorunluluğunun sağlanması ve yeniden yapılandırma şartı gibi maddeleri tanımlamayacaktır ve indirim sağlama ile ilgili kuralları içermeyecektir.

Neden burada farklılıklar vardır?

Akruel muhasebe için mevcut sınıflı ifşa ve hüküm süren nakit bazlı sistem, akruel muhasebe prensiplerinin aşama aşama tanıtılması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Buna ek olarak, örneğin adil değer biçme yöntemi gibi hususlardan sapmalar, özel sektörün muhasebe standartlarında da mevcuttur. Kamu sektörü muhasebe standartlarına bunların ilave edilmesi, potansiyel olarak yanlış anlamalara ve tutarsızlıklara neden olabilecektir.

Pekiştirme ve değiştirme prosedürlerinin hazırlanması ile ilgili olarak, burada birkaç sayı karşımıza çıkmaktadır. Bizim, şunları birleştirmemiz ya da pekiştirmemiz gerekecektir:

- Devlet bütçe bölümlerinin 34 birleştirilmiş finansal demeci
- Yüksek Bölge Birimlerine ait 8 birleştirilmiş finansal demeci
- Belediyelere ait finansal demecilerin yaklaşık 1.000 tanesi

Bu, kamu sektörüne ait birleştirilmiş finansal demeciler, genel hükümet sektörüne ait istatistiksel demecilerden daha geniştir. Bu farklılık, IPSAS ile ESA 95 kapsamında bildirilen istatistiksel temel arasındaki kilit farklılıklar arasındadır.

İkinci bileşen kamu sektörü finansal muhasebe ve raporlama sisteminin işlevlerinin geliştirilmesi amacıyla, kamu sektörü finansal muhasebe ve raporlama sisteminin temel işleme kriterlerinin ve bu sisteme ulaşım kriterlerinin yeniden belirlenmesi ve diğer ülkelerde uygulanmakta olan standartlar ile uyumlu olması konusundaki tavsiyeleri yansıtmaktadır.

Mevcut durumda, kamu sektörü kuruluşlarına ait finansal ve mali raporlar toplanır ve Hazine Müsteşarlığı sistemi dahilinde bir araya getirilir; ancak, bu sistemin birleştirmek için gerekli olan bireysel muhasebe verisine erişimi yoktur. Bizler, muhasebe verisinin, devlete ait finansal demeç ve raporlamaların ESA 95 ve GFS 2001 metodolojileri kapsamında hazırlanmak üzere bir muhasebe verisinin kullanılacağı, yeni bir birleştirme modülü tanımlamak ile işe başladık. Bu modülün 2008 yılı itibarıyla yürürlüğe girmesini beklemekteyiz.

Pek çok kamu sektörü kuruluşunun, özellikle yerel yönetimler kapsamında, çok küçük çaplı olması gerçeği yüzünden, yerel yönetimler için sınırlı sayıda işlem yapabilen ve sınırlı finansal kaynak ve insan kaynaklarının bulunduğu, finansal ve idare merkezlerini kapsayan modeller sunabildik. Bu tür merkezin örneği, Slovakya'nın doğu bölgesinde bir yıldan fazla bir süredir faaliyette bulunmaktadır.

Üçüncü ve son bileşen, kamu finans muhasebecilerinin nasıl kamu finans muhasebe bilgilerini kullanan kişilerin ihtiyaçlarına cevap verecek seviyede kabiliyet ve bilgiyi elde edeceği yönünde bir strateji ve vizyon geliştirme tavsiyesi için bir cevaptır.

Maliye Bakanlığı, Avrupa Birliği fonlarının ve devlet bütçesinin de desteği ile, altı binden fazla muhasebeci için bir dizi eğitim düzenlemektedir. Bu eğitimler şunları içermektedir:

- Akruel muhasebenin temel unsurları,
- IPSAS bazlı yeni muhasebe standartları,
- Birleştirme ve raporlama teknikleri ve
- Seçilen muhasebe uzmanları için IPSAS konulu eğitimler.

Kamu finansı öğretmenleri olarak kamu sektörü muhasebe sınıfları için üniversitelerle birlikte çalışıyoruz, ya da bu durumun tam tersi oluyor, üniversitedeki öğretim görevlileri bizim eğitim programlarımıza öğretmen olarak katılıyorlar. Profesyonel derneklerin bizimle birlikte gerçekleştirdiği işbirliği için onlara minnettarız ve Bakanlığa ait web sitesini kullanarak, çeşitli konferans ve seminerlere katılarak, mesleki dergilerde yayınlanmak üzere makaleler yazarak vs. reform hakkında onlarla iletişime geçmek için, her fırsatı değerlendiririz.

Zaman çizelgesi

Aşağıdaki tabloda, yapılacak kilit faaliyetler ve bu faaliyetlerin bitiş tarihleri verilmiştir:

Kilit faaliyetler	
Proje yönetimi	2005 - 2009
Yeni standartların hazırlanması	2005 - 2006
Eğitimler	2005 - 2007

Pilot projeler için sistem desteği	2006 - 2007
Yeni standartların benimsenmesi ve yeni sistemlerin uygulamaya alınması	1.1.2008
İlk birleştirilmiş finansal demeçler	Nisan 2010

Tabloda da görüldüğü gibi, yeni muhasebe ve raporlama standartlarının benimsenmesi, 1 Ocak 2008 tarihi itibariyle başlayacaktır. Bu süre içinde, bu tarih hedefine ulaşmayı engelleyecek herhangi bir gösterge mevcut değildir.

Çıkarılan dersler

Kamu sektörü Muhasebe Reformunun gerçekteştirilmesi hakkındaki son tartışmadan önce, başarı için gereken ön şartlar çok dikkatli şekilde değerlendirilmiştir.

- Reformun gerçekteştirilmesinden iki yıldan daha fazla bir süre sonra kanıtlayabilmekteyiz ki, akruel muhasebenin benimsenmesi, reform sürecinin en önemli parçalarından biriydi. Kamu finans yönetim reformu ve kamu sektörü muhasebe reformu ikiz gibidir, bir olmadan diğeri yaşayamaz.
- Bu yılın yaz döneminde, yeni hükümet başa geçmiştir. Sosyal açıdan bu hükümetin sol görüşlü olması gerçekteğine rağmen, hükümet bu reformu kabul etmiş ve bunu gerçekteştirmeye devam etme kararı almıştır.
- Muhasebe standartlarının benimsenmesi ve geliştirilmesi, Slovakya' da çok kolay olmuştur, çünkü Maliye Bakanlığı standartları belirleyen yetkili kurumdur.
- Kamu sektöründe muhasebe mesleği Slovakya' da organize olmadığından ve muhasebe mesleği şimdiye kadar düzenlenmemiş olduğundan, yeni bir iletişim ve eğitim kanalı kurmak gereği duyduk.
- Slovakya' da çok sağlam denetim süreçleri mevcut olsa da, genellikle özel sektöre yönelik olan Slovakya Denetçiler Odası'nın ya da genellikle bütçe disiplini ile ilgilenen Yüksek Denetim Kurulu'nun, birleştirilmiş finansal demeçleri denetlemekte yeterli olup olmayacağı konusunda hala şüphelerimiz bulunmaktadır.

Eğer Slovakya'daki Kamu sektörü Muhasebe Reformu ile ilgileniyorsanız, lütfen benimle iletişim kurmak ya da Slovakya Cumhuriyeti'nin web sitesini ziyaret etmek konusunda tereddüt etmeyiniz.

P-1.2.5- Cottrel

Güney Afrika' da Devlete ait Finansal Raporlamalar

Yasal Zemin

1994 yılında Güney Afrika'nın değişen politik görünümü, bir anayasanın benimsenmesi ile sonuçlanmıştır. Bu anayasa, diğer gerekliliklerin yanı sıra ulusal bir hazine oluşturmak için ulusal bir tüzük hazırlanması, GRAP olarak da bilinen ve genel anlamda tanınan muhasebe faaliyetlerinin (kamu sektörü için) tanıtılması, düzenli bir hazine ilke ve standartlarının oluşturulması ve hükümetin tüm alanlarında görünürlük sağlamak ve gider kontrolü yapmak için önlemlerin alınması gereklerini ortaya koydu.

Bunun sonucu olarak da bu gereksinim, 1999 yılında Kamu Finans Yönetim Kanunu (PFMA) ve 2003 yılında Belediye Finans Yönetim Kanunu (MFMA)'nın yürürlüğe girmesi ile sonuçlandı. Her iki kanun da hükümetin üç seviyesinde, yani ulusal, kentsel ve yerel mercilerde, GRAP' i baz alarak finansal demeçler hazırlayacak varlıkların olmasını gerektirmektedir.

PFMA, aşağıda belirtilen kuruluşların yıllık finansal raporlarının hazırlanması için temel GRAP standartları hazırlamanın önemli fonksiyonları ile Muhasebe Standartları Kurulu'nun (ASB) oluşturulmasını sağlamaktadır:

- departmanlar;
- kamu kuruluşları;
- yasal merciler;
- belediyeler ve kurullar, komisyonlar, şirketler, anonim şirketler, fonlar ya da bir belediyenin sahipliğinde bulunan diğer kuruluşlar; ve
- parlamento ve kentsel yasama meclisi.

PFMA aynı zamanda ASB için, oluşturulan standartlarla ilgili kılavuz ve direktif hazırlama ve yayınlama yetkisi de vermektedir.

PFMA, standart oluşturmada ASB'nin, aşağıdaki etkenler de dahil olmak üzere tüm etkenleri göz önüne almasını gerektirmektedir:

- hem yerel hem de Uluslararası düzeyde en iyi muhasebe uygulaması;
- İlgili kurumların standartlara uyum sağlama kapasiteleri.

Bu tür standartlar, görünürlüğü ve hazine, harcama, varlıklar ve bu standartların getirdiği yükümlülük altında bulunan kurumların sorumluluklarının etkin şekilde yönetilmesini teşvik etmektedir.

Tüm bunlar, ASB'nin 2002 yılında nasıl kurulduğunun ardında yatan sebepleri açıklıyor. Yasama mercilerinin, kamu sektöründe yapılan finansal kontrol ve raporlamayı

güçlendirme ve geliştirme, önceden mevcut olan duruma göre daha fazla görünürlük sağlama konularındaki kararlılığını yansıtmaktadır.

ASB' nin Yapısı Ve Sekreteryaya Ekibi

ASB'nin yapılandırılmasında gerçekten şanslı idik. Maliye Bakanlığı, hem kamu hem de özel sektörde geniş muhasebe deneyimine sahip olan şahısları ilk çalışanlar olarak atadı. Bu şahıslar arasında Ulusal Hazine Müsteşarlığı ile Genel Denetim bölümü temsilcileri, bir eski parlamento Finans Portföyü Komitesi başkanı ve muhasebe işi ile ilgilenen ve bu işi uygulayan ya da endüstri içinde bulunan kıdemli kimseler ve son olarak bizim profesyonel bünyemizde bulunan bir CEO vardı. Hizmet veren, kullanıcı, denetçi ve akademisyenlerden oluşan ve bu deneyim ve yetenek mozağini oluşturan grup çok faydalı olduğunu da kanıtladı.

Aynı zamanda, bir CEO ve muhasebe konusunda teknik bilgi zeminine sahip bir ekip ile çalışmaktan dolayı da şanslı idik çünkü bu bize diğer kişileri muhasebe standartları alanında geliştirme olanağı verdi.

Güney Afrika, Uluslararası Kamu Sektörü Muhasebe Standartları Kurulu (IPSASB) kapsamında temsil edilmektedir, bu da ASB üyelerimizden bir tanesi ve yönetimden sorumlu bir kişi için toplantılara katılma fırsatı vermektedir.

GRAP Standartlarının Uygulanması

Daha önce de belirtildiği gibi, ASB' nin her türden devlet kurumu için GRAP standartlarını uygulaması istenmektedir. ASB, Genel Açından Kabul Edilmiş Muhasebe Uygulamaları (GAAP) ifadelerini tavsiye etmektedir, bunlar şu alanlarda özel sektörde de uygulanabilmektedir:

- devlete ait ticari işletmeler;
- ticaret ile uğraşan kuruluşlar;
- olağan hisse ya da borçların kamuya müzayede ile sunulduğu ya da potansiyel olarak kamu tarafından kapital pazarlarda pazarlanabilen, belediye dışındaki kurumlar; ve
- yukarıda bahsedilen kuruluşlardan herhangi birinin sahipliğinde bulunan diğer kuruluşlar.

Bu durumun sebepleri çok açıktır çünkü ya performans değerlendirmesinin birincil belirleyicisi kâr ya da zarardır ya da kapital pazarlardaki gereksinimleri karşılayabilmektir. İlginç bir şekilde, kamuya açık şekilde satılan borçlar konusunda yerel mercilerin durumun dışında kalması, Güney Afrika Bono Piyasası'nda şu tartışmaları gündeme getirmiştir. Bu tür merciler tarafından yapılan kâr ölçümünün karşısında bulunan hizmet dağıtımı vurgusu, GRAP' in daha uygun olduğu ve borsanın da kabul edilebilir bir muhasebe çerçevesi olarak kabul edildiği sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Performans Ölçümü

Hizmet dağıtımı üzerine yapılan vurgu kapsamında, ilk olarak performans ölçümünün bizim iş programımızda yer alıp almadığını ve bu konuya ne derecede bir öncelik tahsis edilmesi gerektiğini göz önüne aldık. İlk olarak bunu programdan çıkarmaya karar verdik ancak, konu hakkında daha fazla düşündükçe, performans ölçümü ve bununla ilgili bütçe konularının programdan çıkarılmayacağını farkına vardık. İlgili bütçe konuları şu anda IPSASB iş programı kapsamındadır, ancak performans ölçümü bu iş programı kapsamında değildir.

Daha önce de bahsettiğimiz gibi, Ulusal Hazine Müsteşarlığı, performans bilgisi için bir çerçeve geliştirmek üzere, ASB' nin de içinde bulunduğu bir proje geliştirmiştir. Bu çerçeve hazırlandığı zaman, konuyla ilgili finansal raporlama standardının doğa ve kapsamını belirleme ihtiyacı içinde olacağız. Bizler, bu konunun Uluslararası düzeyde görüşülmesi için yeterince önemli olduğunu düşünüyoruz.

Standart Belirleme Süreci

Planlama aşamasında iken, önemli bir karar verme ihtiyacı içindeydik. Nakit muhasebeden aktüel muhasebeye geçme sürecinde aşamalı bir yaklaşım mı benimsemeli idik? Aşamalı yaklaşımın tam aksine bir karar verdik. Bizim birincil hedefimiz 2009 yılı Mart ayı itibariyle standartların özünü oluşturan bir set elde etmektir. Yerel standartların geliştirilmesinde uyum sağlamakta etkinlik elde edebilmek için, mümkün olan seviyeye kadar, GRAP standartlarımızı, IPSASB tarafından çıkarılan standartları temel alarak geliştirme amacındayız. Bunun her durumda mümkün olmayacağını da farkındayız, örneğin bir konudaki yerel bir standardın yayınlanması gerektiğinde, bu konu henüz IPSASB tarafından ele alınmamış olabilir.

Bu durumun sonucu olarak bizler, IPSASB standartlarını takiben, üç konuda, yani Miras Değerleri, Özel ya da Kamu Ortaklıkları ve Fiziksel Varlığı Olmayan Değerler konularında tartışma belgeleri ortaya çıkardık. Ancak, bu konular hakkında meydana gelecek diğer gelişmeler askıya alınmış durumdadır çünkü ilk iki konu şu anda IPSASB tarafından gözden geçirilmektedir.

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu' nu (IASB) temel alarak bir çalışma çerçevesi hazırlamamız gerektiğine çok önceden karar verdik. Geliştirme sürecinde çok şey öğrendik çünkü bu süreç bizi, hizmet dağıtımı sürecinde performans ölçümünün gerektiği kamu sektörü standartları üzerine mevcut olan ilkeler arasındaki farklılıkları düşünmeye itti. Bu konu çıkarıldığı zaman IPSASB çerçevesi ile aynı hizaya getirilmesi gerektiğinin farkındayız.

GRAP standartlarının özünü oluşturan standartlar seti Mart 2009 itibariyle tamamlanana kadar, arada farklılıklar olacağını biliyoruz. Bu arada, bizler, kamu sektörü için finansal demec hazırlayan kişilerin, bir GRAP standardının yokluğunda, hiyerarşik sıra ile aşağıdaki diğer kaynakları göz önüne almalarını tavsiye ediyoruz:

- yerel bir GAAP ifadesi (bunların hepsi IASB tarafından çıkarılan standartlar ile uyum içindedir);
- kamu sektörü için muhasebe standartları geliştiren diğer ulusal ve Uluslararası muhasebe organizasyonları.

GRAP standartlarının geliştirilmesi için geleneksel bir yaklaşım benimsemiş bulunmaktayız. Bir standart ile eşdeğer IPSASB standardı mevcut ise, herhangi bir yerel konu ile ve iş çerçevesinin uygulanması ile ilgilenen bir müsteşar tarafından yapılan araştırma ile, bu standart temel olarak kullanılır. Hissedar temsilcilerinden oluşan bir proje ekibi de bu durumda oluşturulur ve müsteşar tarafından taslağı hazırlanan ifşa belgesinin geliştirilmesi yönünde öneriler getirilir.

IPSASB standardının olmadığı durumlarda, eğer GRAP standardı için baz alınabilecek yeterli ulusal ya da Uluslararası materyal varsa, aynı yöntem ile bir ifşa taslağı hazırlanır.

İfşa süresi genellikle üç aydır ve ilgili tüm tarafları kapsamaktadır. Gerekli olduğu durumlarda, ilgili taraflar için çalışma seansları düzenlenir. İfşa sürecinin ardından, konu ile ilgili yorumlar değerlendirilir ve prensipte ifşa taslağında çok önemli bir değişiklik yapılmayacaksa ki bu durum önerilen standardın yeniden ifşa edilmesini gerektirir, resmi Standard yayınlanmış olur.

İfşa taslağını kabul etme, reddetme ya da değiştirme ile ilgili yorumlar yazılı olarak ya da çalışma seansları sırasında alınır ve web sitemizde yayınlanır.

Bir standardın temel alacağı yeterli ulusal ya da Uluslararası materyal yoksa, süreç dahilinde atılacak ilk adım, proje grubunun bir tartışma belgesi hazırlaması olur. İfşa taslağı, tartışma belgesi üzerine alınan yorumlara göre geliştirilir.

Çalışma Programı

Şu ana kadar, üç tartışma belgesi ve yirmi altı ifşa taslağı yayınlanmıştır, bunlar arasında, aynı zamanlarda ifşaya sunulan dört IPSASB taslağı da bulunmaktadır. GRAP'e ait on beş standart, Çerçeve de dahil olmak üzere son haline getirilmiştir. Standartlardan üç tanesi, Maliye Bakanı tarafından onaylanmış ve son onay için bakiye en yakın zamanda kendisine sunulacaktır. (bakınız Ek 1). Planlanan iş programının bir kopyası Ek 2' de sunulmaktadır.

İş programını geliştirme konusunda Hazine Müsteşarlığı ve Genel Denetim merkezi ile işbirliği içinde çalışmaktayız. Düzenli yargısal toplantılar onlarla birlikte gerçekleştirilmektedir. Yılda en az dört Kurul toplantısı düzenlemeyi ve her toplantıda da dört kadar teknik belge incelemesi yapmayı amaçlıyoruz.

Almamız gereken önemli kararlardan biri, yerel yönetimlerin muhasebe standartları ile ilgiliydi. ASB'nin oluşturulduğu zamanlarda Genel Açıldan Kabul Edilmiş Belediye Muhasebe Uygulamaları tarafından çıkarılmış on dört standart seti hâlihazırda

bulunmaktaydı. Bu standartlar, sadece bir istisna haricinde, son zamanlarda düzenlenmiş olarak bulunan yerel GAAP demeçlerinin önceki versiyonlarını baz alıyordu. İstisna olan ise, yasal fonları ihtiyatlar ve sermaye gelirleri muhasebesiyle ilgili idi.

Muhtemel bir eksiklikten kaçınmak için, geçici bir önlem olarak, aynı konulardaki GRAP standartları ile yer değiştirene kadar GAMAP standartlarından sekiz tanesini güncellemeye ve yayınlamaya karar verdik. Kalanlar ise geri çekildi. Bu standartlar da Maliye Bakanı tarafından onaylanmıştır.

Uygulama

PFMA, bizlerin, bu standartları uygulamak üzere ilgili kurumların yeterli kapasitesi olup olmadığını göz önünde bulundurmamızı istemektedir. Kapasite ve eğitimden Hazine Müsteşarlığı sorumludur ve bizler de bu konuda onlarla birlikte çalışmaktayız.

GRAP standardının yayınlanması ile uygulanması arasından uzun bir süre geçmesi gerektiğinin farkındayız. Bu nedenle GRAP standartlarının mümkün olan en hızlı şekilde geliştirilmesi konusunda çalışmalarımıza devam etmeye karar verdik. Bu, mali demeç hazırlayan kişilerin Bilgi Teknolojileri ve diğer uygulanması gereken gereksinimler konusunda hazırlıklı olmalarına olanak verecektir. Nakit bazlı muhasebeden aktüel muhasebeye geçme planı önemli bir dönüm noktasıdır ve bu konuda tecrübesi olan kişiler bunu anlayacaktır.

Standartlarımıza gösterilen ilgi, bizler için çok teşvik ediciydi, bunu kanıtları da proje gruplarının katılımı, tartışma belgelerine ve ifşa taslaklarına getirilen yorumlar ve çalışma seanslarına olan katılımlardır. Ancak yine de, 2009 yılının Mart ayı çok uzak değildir ve kapasiteyi geliştirmek için yapılması gereken birçok iş hala beklemektedir.

Belediyeler konusunda, aşamalı bir yaklaşım benimsenmiştir. Elli daha büyük olan belediye 30 Haziran 2006 tarihine kadar aşamalı bir yaklaşım ile GRAP standartlarını uygulayacaktır, diğer 234 belediye ise aşamalı yaklaşımı benimseme çalışmalarındadır.

Standart Belirleme Bünyesi, Nasıl Uygulama Sürecine Dahil Edilir

Bizim uygulama ya da kapasite geliştirme konularında sorumlu olmadığımız kendi şartlarımız altında, ASB nasıl uygulama sürecinde yardımcı olabilir? Düzenlediğimiz çalışma seanslarının katkıları gerçekten büyüktür, sadece yorum alma konusunda değil, mali demeç hazırlayan kişiler ile, ne istendiği konusunda etkileşim içinde bulunma konusunda da rolleri büyüktür. İfşa taslakları hakkında yorum yapma süreci, uygulamayla ilgili görüşleri ve Hazine Müsteşarlığına iletebileceğimiz, karşılaşmamızın olası olduğu problemleri ortaya çıkarmaktadır. Hazine Müsteşarlığı ve Genel Denetim Merkezi ile yargısal toplantılar kapsamında birlikte yaptığımız çalışmalar, uygulama konularında ortak bir tutum almamız ve ortak bir anlayış geliştirmemiz konusunda yardımcı olmaktadır. Tüm bunlar, devlet muhasebe tarzını aktüel baza dönüştürmede katkısı olan küçük fakat önemli aşamalardır.

Sonuç

Devletimiz, finansal kontrollerin geliştirilmesinde ve kamu sekt6r6 varlıklarına bildirilmesinde ileri g6r6řl6 bir yaklaşım benimsemiştir. Bu s6recin bir parçası olmak da bizim için bir 6d6ld6r.

P-1.2.7- David Bartlett

Öncelikle geldiğiniz için çok teşekkür ederim, benim konuşmak için sadece on beş dakikam var, bu yüzden hemen konuya girmek istiyorum.

Bu sunum için hazırlık yaparken, 2000 yılının Mart ayında Avusturya'nın Salzburg kentinde katılmış olduğum bir brifinge tekrar davet edildim. O tarihlerde Amerika, ekonomik buhranının son demelerini yaşıyordu ve Avrupa Birliği de, 2010 yılı itibariyle Amerika'yı geçecek olan, Lizbon gündemi adı verilen bir karar yayınlamıştı, bu sayede, transatlantik ekonomik performans boşluğu bir köprü ile kapatılmış olacak, Avrupa Birliği'nin doğası yeni bir konum kazanacaktı. Bu konuda hala birleşmeye çalışan Avrupa Birliği, doğu Avrupa ülkelerinin bankalarından gelen yardım çağrısını dikkatlice incelemelidir. Amerika, her tüketilebilir ekonomik performans metriğinde, CDP büyümesinde, Avrupa Birliği'nin önünde seyretmektedir. Kişi başına düşen gelirin artması, verimliliğin artması, kapital aktiviteleri tehlikeye atmaktadır ve Bilgi Teknolojilerinin de bu faaliyetlere sızması ile Amerika, Avrupa Birliği'ni geride bırakmıştır. Bu çatışmanın altı yıl sonrasında, her şey ortaya çıkmış gibi görünüyor, tıpkı 12 ya da 15 yıl önce olduğu gibi.

Benim sormak istediğim soru, Avrupa Birliği ile Amerika'nın 2006 yılına ait ekonomik performansı ile ilgili iş durumlarını nasıl değerlendirmemiz gerektiğidir. Amerika elinde hala önemli avantajlar bulundurmaktadır, bunlara örnek olarak, finansal pazarlarındaki likit fon boyutu ve derinliği, finansal çevresi, sahip olduğu esnek çalışma piyasaları, birleştirilmiş ulusal düzeydeki finansal düzenlemeleri, Amerikan dolarının uluslararası ihtiyat akçesi olarak devam eden merkezi konumu ve diğer faktörler sayılabilir.

Ancak, aradan geçen bu altı yıl içinde Avrupa Birliği, daha önce bahsettiğim boşluğu dolduracak köprüyü yeterli derecede daraltmıştır ve finansal sektörde gelişim göstermiştir. Ekonomik gelişim ile ilgili her atılımında, pek çok batı Avrupa ülkesinin CDP büyümesi konusunda, Amerika'nın ve diğer OECD ülkelerinin çok gerisinde bulunduğu dair bazı verileri beş dakika içinde gösteriyor olacağım. Ancak, doğuda bulunan bankaların Avrupa Birliği' ne doğrudan gelişim desteklerini de göz önüne alırsak, Avrupa Birliği düzenli ve sağlam şekilde gelişen ve 2006 yılındaki durumlarına göre şu an çok daha iyi olan ekonomileri birkaç kat geçer. Bu nedenle, bahsettiğim konu geliştirmeye yöneldikleri konudur. Avro sınırının GDP hesabı ile 2007 yılında % 2.1 oranında kapladığını görüyoruz. Bu oran, sadece Danimarka, İsveç ve İngiltere gibi Avro kullanmayan Avrupa Birliği ülkelerinden daha yavaş değil, aynı zamanda, Avrupa Birliği ve OECD ülkesi olmayan ülkelerinden çoğundan daha yavaştır.

Burada göze alınması gereken bir istisna da, 1990'lı yıllarda en iyi ekonomi performansını gösteren ülke olan İrlanda'nın, şimdi sürekli GDP gelişim yolunun duraklamasına seyirci olmasıdır. Beklenen iş verimliliği ile, bunlar, 2004 yılı verileri ile 2005 yılının birleştirilmiş verilerinin güç eşitliğini gösteren rakamlardır, bu rakamlar açıklanmıştır ve her sermaye geliri üyesi, sizin şimdi gördüğünüzden biraz daha fazla yüksekte bulunacaktır. Lüksemburg, 60. 000 dolardan fazla olan geliri ile sadece Avrupa

Birliği'ndeki en zengin ekonomi değil, dñnyadaki en zengin ekonomiye sahiptir. Aranızdan bazıları, Şimdi kişi başına dñŐen gelir konusunda İrlanda'nın Lüksemburg' tan sonra gelerek ikinci sırada olmasına ŐaŐırmıŐ olabilir. Çok aÇıktır ki, bu sonuÇ, ÷lkenin çok gñçlü olması ve 1990'lı yıllar boyunca GDP bñyñmesini muhafaza etmesinden kaynaklanmaktadır. Avrupa Birliği üyesi ve OECD ÷lkesi olmayan ÷lkeler arasında, örneğin NorveŐ, Amerika, Meksika; % 26 oranında OECD üyesi olacaktır. Bu tablonun sađ tarafı, verimliliğin makul bir ölçütü olan GDP'nin her saat için değerini göstermektedir. Genel oybirliği gösteriyor ki, Bilgi Teknolojilerinin daha gelişmiş ve iŐlenmiŐ versiyonları Amerikan firmaları tarafından uygulanmaktadır. Ve 2004 yılındaki rakamlara bakmamız gerekirse, Lüksemburg, İrlanda, Hollanda, BelŐika ve Fransa, aynı zamanda da NorveŐ gibi pek çok ÷lkenin Avrupa Birliği üyesi olmadığını ve bu özel ölçüm kapsamında Amerika'yı geride bıraktıklarını görmekteyiz.

Uzun vadeli gelişme oranınızı göz önüne alırsak, saat başı GDP değerinin, Amerika'nın gerisinde olduğunu görürüz, ancak, aynı durum diğer birÇok OECD ÷lkeleri için geçerli değildir. İrlanda, kalan 15 Avrupa Birliği üye ÷lkesini geride bırakmaktadır. Şimdi, özellikle 2004 yılı Mayıs ayında Avrupa Birliği' ne giren 8 yeni doğu Avrupa ÷lkesi ile Avrupa Birliği tarafından aday ÷lke olarak tayin edilen 5 ÷lkede neler olduğunu anlatmama izin verin. Bu ÷lkelerde, gñçlü GDP bñyñme oranı görmekteyiz ve bu ÷lkeler, Letonya ile Estonya' ya yaklaŐmaktadır. Dört Macaristan rakamı % 3.5 hesap oranıyla Avro sekmesinden, IMF ve OECD' den geliyor. Kişi başına dñŐen GDP oranı, yani satın alma konusunda kişi başına dñŐen gelir, Avrupa Birliği ortalamasının yüzdeye oranı ile 25' tir. Slovenya, kişi başına dñŐen gelir konusunda Portekiz' i neredeyse geŐmiŐtir.

Bunların dışında, diğer ÷lkeler arasında olan yeterli boşluklar, Avrupa Birliği ÷lkeleri ile kıyaslandığında, göreceli olarak GDP bñyñmesi ile oranlıdır, 15 Avrupa Birliği ÷lkesinde gelir boşluğu yavaş yavaş ancak düzenli Şekilde azalmaktadır. Aday ÷lkeleri incelemeye alırsak, sanırım rakamlar yeterince kendilerini ifade ediyor. Hırvatistan' da kişi başına dñŐen gelir Litvanya ve Letonya'nın sadece biraz altındadır ve net ekonomik standartlar göstermektedir ki, bizler 2004 yılı marjını içinde doğu da birinci üyelik dalgası ile üyelik edinen ÷lkelerdeniz, bunun batının dışında tutulmasının tek sebebi, Balkan savaŐları sırasında Sırbistan ile ilgili yaşanan siyasi zorluklardır. Siyasi engeller, Avrupa Birliği üyelik sürecini etkilemektedir.

P-1.2.7 Eric Anstee

Teşekkür ederim. Sanırım, David'in konuşmasının ardından benim bu öğleden sonraki konuşmam daha iyi gidecek. Benim konuşmak istediğim konu, bu mesleğin, üzerinde durduğumuz ekonomik büyüme alanındaki rolüdür. Ekonomik gelişme ve finansal sabitliği aynı anda sağlayabilir miyiz? Aynı zamanda bunu kapital pazarlarda da sağlayabilir miyiz?

İster bir ülkenin gelişimi ile ilgili olsun, isterse bireysel bir şirket gelişimi olsun, ekonomik gelişme konusu genellikle beraberinde artan riskleri de getirir ve bana göre, bugün üzerinde konuşmak istediğim konunun ana teması budur, yani finansal sabitlik elde etmeye çalışırken riskin sabit olmayan bir faktör olarak ortaya çıkması ve bununla birlikte ekonomik gelişme ve finansal sabitliğin pazarlarda sağlanıp sağlanamayacağı konusu. Ve tabii ki, özellikle gelişmekte olan pazarlarda, çok az yapılmış ya da hiç yapılmamış veya yetersiz kanunları olan gelişmekte olan ülkelerin pazarlarında hüküm süren bir durumla karşı karşıyayız, ancak yine de, bu durumu, Richard'ın da söylediği gibi, hala gelişmekte olan, ki gerçekten bazı muhasebe standartları hala geliştirilme aşamasında, muhasebe mesleği ile kombine şekilde ele almalıyız; peki bu ne işe yarıyor?

Şimdi burada gördüğümüz gibi, şunu önermek istiyorum; ekranda görünen, bir kimsenin, biraz önce bahsettiğim durumla ve bu durumun getirdiği artan risk ile karşılaştığı zaman vereceği geleneksel bir tepki modelidir; girişimcilerinizin olduğu bir durumunuz var, aynı zamanda sermayeniz var, ancak burada sorulacak soru tabii ki, girişimcilerin sermaye arayışı içinde olması ve aynı zamanda da hükümetlerin bu konuya görünebilir bir yönetmelik şeklinde çözüm bulmaya çalışmasıdır. Bu nedenle, bana göre yakında meydana gelme eğiliminde olan olay, bu yönetmeliğin, tabii sizin de göreceğiniz gibi, "anvil" adını verdiğimiz şekilde ortaya çıkacak olmasıdır; yani meydana gelen şey aşağı düşer, sermaye ve girişimciler ile ilgili ağır maddeler içeren yönetmelikler her ikisini de sıkıştırır.

Ve burada size açıklamak istediğim şey, farklı bir yaklaşımdır, bu yaklaşımın çok daha tamamlayıcı olduğunu düşünüyorum çünkü meslek sahipleri olarak gelişmekte olan pazarlar büyüme hedefinde iken, tam da bu konu ile ilgilenirken, onları nasıl harekete geçmeye teşvik edeceğimizdir ve bence sabah yapılan elçilik oturumunda konuşma yapan Türkiye başbakanlık temsilcisi Sayın Sema da, bilginin güvenliği konusundan bahsetti, onun ardından da Sayın Wang Jong, Maliye Bakanlığı temsilcisi finansal bilgilerde güvenliği teşvik etmek konusunda konuştu. Burada hiç şüphemiz yoktur ki, zengin ekonomiler, fonksiyonel ve şeffaf finansal pazar ve bankacılık sistemleri gerektirmektedir.

Bu durumda izlenecek alternatif yaklaşım nedir? Evet, bana göre bir sermayenin en düşük maliyetinin olması, daha iyi bir yaklaşımdır, tabii bu profesyonel bir bünyenin rolü olduğu sürece, girişimciler sermaye isteyebilirler ve bu gelişmekte olan ülkelerde gerçek profesyonel bünyeleri muhasebecilik bünyeleri geliştirebilirsek, daha hafif

yönetmelikleri teşvik edebiliriz, yani bu, benim konuşmak istediğim konunun önsözüdür. Bu sistemleri işleme alabilmek için, kalifiye muhasebecilere ve güvenilir muhasebe prensiplerine dayalı finansal raporlama zincirine ve son olarak da tüzel bir yönetime ihtiyaç duyarız.

Bence problem şudur ki, bu güvenilir bir muhasebe zeminine sahip olmadığınız sürece, sermayenin etkin şekilde toplanması mümkün değildir ve etkin şekilde toplanan bir sermaye olmadığı sürece, yatırım kararları verme ve iyi yatırım kararları alma aşamasına geldiğinizde problemlerle karşılaşsınız. Doğru bir finansal raporlama zinciri, bilgi bütünlüğü sağlar, insanların ve firmaların güven içinde işlerini yürütmelerini sağlar. Ve tabii ki bunun tam tersi olarak, zayıf bir finansal raporlama da, yanlış yatırım kararları almaya neden olur ve belirsizlik de bu ekonomileri krize sürükler ve yine belirsizlik yaratan çevreler ortaya çıkarır; bu nedenle zayıf finansal raporlama uzun dönem finansal aracılıkları önler, bunun sonucu olarak da uzun vadeli yatırımlar olmadan, yapısal gelişme ve ekonomik ilerleme elde etmek mümkün değilse, uzun dönem yatırım projeleri zorlaşır.

Sanırım gelişmekte olan ülkelerde gördüğümüz durum gayet açıktır, sermayeye ulaşmak, kısa vadeli sermaye olma eğilimi göstermektedir, daha yüksek maliyet karşılığı kısa vadeli borç. Ve aslında bu gelişmekte olan ülkelerin kaçınması gereken en önemli şeylerden biridir, bu nedenle, bir ülkenin finansal raporlarının ve muhasebe ilkelerinin güvenli olmasını sağlamak için, makro ekonomik değişkenliği önemli ölçüde azaltmak gereklidir, bu durum, firmaların daha arada bulunan, ılımlı ve uzun vadeli ve sabit finansal ilişkiler kurmalarını sağlar. Bu gerçekten de, hesapların sabitliğini ve gelişimini sağlayacak önemli bir roldür ve pozitif hedeflerdendir. Bu hedeflere ulaşmak için bir dizi alternatif yol olsa da, en iyi yöntem, eğitilmiş ve kalifiye muhasebeciler aracılığıyla yapılan yatırımlardır. Finansal sabitliği teşvik etmek ve finansal pazarların iyi bir şekilde işlemesi için, bir ülkenin ve bu ülkede bulunan firmaların kalifiye muhasebecilere ve güvenilir muhasebe standartlarına dayalı doğru bir finansal raporlama zincirine ve iyi ve etkin bir tüzel yönetime ihtiyacı vardır.

Sanırım bu sabah Sayın Wang Jong' dan da duydunuz, Çin bunun gerçekten farkında ve kendi devletleri dahilindeki girişimciler için ve girişimcilerinin sermaye piyasasında gerçekten düzgün işler gerçekleştirebilmesi için, yeterli sayıda muhasebeci yetiştirmeleri gerektiğine karar vermişler. Şimdi ben inanıyorum ki, muhasebecilik işi bu güveni sağlamak için mevcut durumdadır, yani her bireysel muhasebecinin her gün yaptığı iş, aslında mesleki bir sınamadır, bu da insanlara güven vermektedir. Güven, bilginin bütünlüğüdür, hükümetler için doğru raporlama sağlayan bütün bir bilgi ve en yüksek teknik ve etik standartların temel alınarak hazırlandığı bilgi ve rehberlik, iş çevreleri ve toplumun ihtiyaç duyduğu finansal kararların alınmasında yardımcı olur. Ve bu istediğimiz yapı da İngiliz sisteminde mevcuttur.

Bizler İngiliz sistemindeki stratejiyi inceledik, bu strateji, yüksek standartları içeren ve ünü ile çevrede güven sağlayan önemli bir yöntemdir. Birinci olarak tabii ki, ilk içerik, yani kalifikasyon gelmektedir, biz doğru insanları eğitime alıyoruz, yani bu sabah bize söylendiği gibi "yetenek meselesi", bunun ardından mesleki açıdan bize katılması

gereken insanlar geliyor ve ardından da üyelerin elde ettiği faydaları bilmeleri gerekiyor, bu faydalar çeşitli tür ve şekillerde olabilir. Elbette biz onların adına temsilcilik görevi üstlenebiliriz ki bunu yapıyoruz da, fakat daha da önemlisi – bu arada umarım ki bazılarınız ana merkezdeki standımızı görme şansı bulmuştur – bizler aslında oldukça büyük çaplı bir liderlik görevi yürütmekteyiz. Bizim bütün bir programımız var, aslında bu liderlik görevi, toplumdaki daha iyi pazarlar hakkında bilgi almaktır ve bu kampanyanın asıl hedefi gerçek anlamda sermaye piyasalarındaki elde edilebilir bilgiyi iş raporlama yolunu geliştirmek suretiyle iletmeğidir. Hazır çözümleri iş raporlamanın tüm aşamaların için empoze etmek niyetinde değiliz, ancak bunun altında yatan meseleleri gerçekten araştırmak ve tüm kurumsal paydaşların konu çevresinde toplanmasını sağlamak ve böylece yaşanan asıl sorunları ifşa etmek, problemlerin tekrar araştırılmasını sağlamak ve toplum ile diyalog kurmayı başarmak gerekmektedir.

Bu yöntem ile, meslek aracılığıyla yapılan her iş dahilinde sağlam bir güven oluşturma yolunun açılacağı görüşündeyiz. Bu nedenle de güçlü bir iş yaşamı, kişiyi muhasebecilikte profesyonel olmaya götürür. Bana göre bu durum da pazar güvenini sağlamanın en önemli şartlarından biridir. Ve yine bu gerçeğin, yani toplumda bu güveni sağlamak için muhasebecilik mesleğinin liderlik ettiği bir ticaret içinde yer almanın, Amerika'dan Çin'e, Hindistan'dan Rusya'ya ve Sayın Moliki'den bu sabah duyduğumuz gibi Güney Afrika' ya kadar geçerli olduğunun farkındayız ve bence şu anda gördüğümüz Avrupa profiline baktığımızda bu durum yine doğrulanıyor.

Meslekten kişiler olarak bizim gücümüz, bir bütün halinde hareket edebilmek için kendi yeteneğimizde yatıyor. Dünya Bankası, iyi hükümetlerde önemli bir faktör olarak bütünlük arz eden liderliği öne sürüyor. Ben inanıyorum ki, yine meslekten kişiler olarak, içinde çalıştığımız tüm ekonomilerin daha geniş ticaret ağlarında yer alması için bütünlük oluşturmaya yardım etmek gibi bir yükümlülüğümüz vardır. Şimdi bu spiral sürekli devam ediyor, bu nedenle belli bir seviyede durmuyor, fakat bence eğitimini aldığımız mesleğin sürekli gelişimi, pazarlar geliştikçe ve büyüdükçe, kişisel yeteneğin muhafaza edilmesini ve tabii ki geliştirilmesi sağlamakla mümkün olur. Bu sayede, mesleki bünyelerin finansal sabitliği sağlama aşamasında kendi üzerlerine düşen görevi yapmaları sağlayan temel yol oluşur.

Ancak güven sağlamak bütünlük ile alakalı olacağından, liderlik görevini daha çok ilgilendirir. Ve meslekten bir kişi olarak, daha önce de belirttiğim gibi bizler sadece daha iyi pazarlar hakkında bilgi almak için kampanyalar düzenlemiyoruz, aynı zamanda global muhasebecilik birleşmesi adını verdiğimiz bir kampanyayı son zamanlarda başlattık. Bu birleşmenin kurucu üyelerinden biri olduğumuz için çok gururluyuz.

Umarım, bu salonda bulunan herkes, bu kampanyanın, mesleğimiz için geçerli global yaklaşım kapsamında önemli bir adım olduğunu görür. Bizler şu anda bu birleşme aracılığıyla IFAC dışında çalışmak niyetinde değiliz, hatta bunun tam aksine bunu sermaye piyasalarında gelişen ve cazip bir birleşme olarak görüyoruz. Ve aslında bu, tam da GAA'nın ne ile ilgili olduğunu, yani odak noktasını gösterir, burada birçok kişi Global Birleşim'in nasıl oluşturulduğu konusu ile ilgileniyor olabilir. Bunun için web sitesine ve tabii bu birleşmenin hedeflerine bakmanızı rica edeceğim, bu gerçekten de sermaye

piyasaları ve özellikle gelişmiş sermaye piyasaları için kaliteli işler üretmeyi amaçlar. Global meslek ile ilgili en heyecan verici unsurlardan biri, bana göre fırsatları geliştirme ve kaliteyi artırma olanakları ile gelişmekte olan mesleki eğitimin faydalarını görmek ve pazar çevrelerinde uluslararası eğitim fırsatlarından yararlanmaktır.

Aslında gelecek için istediğimiz şey global kalifikasyon olacaktır, insanlar dünya pazarları çevresinde sürekli gezecek bir kalifikasyon istiyor. Hızla genişleyen ekonomilerin gelişmesi, çok yüksek kalifikasyonlara sahip muhasebe profesyonellerinin istihdamını gerektirir, daha önce belirttiğim gibi finansal sabitliği sağlamak ve pazara sağlam ve şeffaf bilgiler iletmek için bu durumun önemli bir rolü vardır. Profesyonel bünyelerde olduğu gibi, bu çevreyi oluşturmak bizim görevimizdir, bu çevrede bireysel üyelerimizin sürekli gelişmesini, tanınmasını ve onlara değer verilmesi sağlamalıyız. Fikirlerimizi şekillendirmek için gayret göstermeliyiz ve en yüksek standartların uygulanmasını sağlayacak yönetmelikleri hazırlayan şahıslarla çalışmalıyız, yönetmelik bir inhibitör değildir, koruyucudur. Ve bunların hepsiyle mesleğin derinliğini, genişliğini ve etkisini evrensel boyutta halkın ilgisine sunun. Bu yüzden, geçmişten bugüne gelişmekte olan pazarlar ve ekonomiler, aşırı olan yönetmeliklerden çok çekmişlerdir.

Sadece yönetmeliği ortaya sürmek gelişmeyi baskı altına alır, muhasebecilik mesleği bu riski azaltmak için orada hazır bulunmalıdır. Sabitlik ve gelişim sağlayacak daha iyi bir kök, güçlü mesleki bünyeler vasıtasıyla sağlanır, bu bünyeler bütünlük, şeffaflık ve yüksek güven sağlamaya çalışırlar, sadece yönetmelikleri uygulamaya koyma görüşünde değildirler. Benim için, gelişmekte olan ülkeler tarafından altyapı yatırımları için ödenen miktarlar her zaman ilginç gelmiştir, bu miktar ekonominin gelişimi için kullanılmalıdır. Daha sofistike ekonomileri yakalamak için istekli olan ülkeler, kaynak ve odak noktalarını fiziksel yapılar için kullanmaktadır. Avrupa Birliği'nin en son ülkelere erişim fonları ile ilgilenen bu ülkelere karşı benim söylemek istediğim, finansal altyapı ve özellikle muhasebecilik mesleğini detaylı olarak düşünmeleridir.

Bu yıl Eylül ayında IMF dünya ekonomilerine genel bakış kapsamında, şu şekilde bir yorum vardı: "hem yeni hem de bölgede bulunan varlıklı yeni üyeler için, finansal yapı reformları ekonomik esnekliği güçlendirmek ve aynı zamanda 15 AB ülkesi içinde verimlilik boşluğunu kapatmak için fırsatları değerlendirmek açısından kilit araçlardır". Ben bu görüş ile aynı fikirdeyim, ancak, finansal yapı reformları kompleks, yükümlülükleri fazlaca arttıran, sadece yönetmeliğe ve kurallara dayalı yapılar içermek zorunda değildir. Üyeleri için liderlik, temsilcilik ve destek sağlayabilecek, güçlü bağımsız bir mesleki bünye gerektirmektedir. Ve dönüşümlü olarak, bireysel her patent sahibi muhasebeci mesleğin kalite ve bütünlüğünü temsil etmeye devam etmelidir, doğru ve şeffaf finansal bilgi sağlamalıdır ve son olarak bireylerin güven ile ticaret yapmalarını sağlamalıdır ve son olarak gelişmekte olan ülke ekonomilerinin güvenli ve sabit şekilde büyümelerini sağlamalıdır. Çok teşekkür ederim.

P-1.2.7-Giancarlo ATTOLINI

Öncelikle başkana ve organizasyon komitesine, beni bu konferansa davet ettikleri için çok teşekkür ediyorum. Kendi mesleğimizin, yani muhasebecilik mesleğinin gerçekleştirildiği yollara bir göz atalım; muhasebecilik mesleği finansal istikrar ve ekonomik büyümeye çok büyük katkılarda bulunabilir. Bu konular ilk bakışta oldukça karmaşık görünebilir, bizim izlediğimiz yol, tam bir muhasebecilik yöntemidir, bu nedenle ben şimdi sizlerle birlikte, finansal sabitlik ve ekonomik büyümeye gerçekten katkı sağlayacak muhasebecilik mesleğinin devam eden faaliyet ve programlarına kısaca göz atmak istiyorum.

Ben, IFAC'in misyonu olan ifadelerle başlamak istiyorum çünkü bizi ilgilendiren birkaç şey içeriyor olabilir. Misyon ifadesi, "halkın ilgisi yönünde hizmet sağlayabilmek için, IFAC muhasebecilik mesleğini dünya çapında güçlendirmeye devam edecek ve yüksek kalite mesleki standartlar hazırlayarak ve bu standartları teşvik ederek, güçlü uluslararası ekonomilerin gelişmesine katkıda bulunacak, meslek uzmanlığının daha fazla gerektiği yerlerde halkı ilgilendiren konularda görüş bildirecektir".

Bu nedenle bizler güçlü uluslararası ekonomiler kurmak ve bunları geliştirmek üzerine konuşmaktayız, eğer IFAC misyonunu daha detaylı şekilde incelersek, bu ifadenin kamunun ilgisini korumak yönünde hedeflere sahip olduğunu görebiliriz ve tabii ki ekonomik gelişme ve büyümeyi kolaylaştırmak, inanılır ve güvenilir finansal bilgilerin temel alacağı yüksek kalitede mesleki standartlar belirlemek de bunlar arasındadır. İnanılır ve güvenilir finansal bilgi, bir yatırım için gerekli en önemli unsurlardan; yatırımcı güveni sağlar, bu da dönüşümlü olarak ticaretin gelişmesini kolaylaştırır, işlerin büyümesini sağlar ve bireysel varlığın artmasına katkıda bulunur. IFAC'in misyonu ve global muhasebecilik mesleğinin misyonu aynı zamanda ortaya çıkan ve gelişmekte olan ülkelerin ekonomilerini de desteklemektedir, bu durum, mesleğin ve bizim de içinde bulunduğumuz İtalyan C ve DC ulusal konsüllerinin dünya çapındaki amacıdır.

Diğer birçok profesyonel organizasyon ve mesleki bünyeler gibi, bizim kuruluşumuz da diğer ülkelerdeki pek çok üye bünye ile işbirliği içindedir. Özellikle Doğu Avrupa ile çalışırken, onların kalifikasyon gelişmelerine yardımcı oluyoruz. Ve onların sürekli mesleki gelişim programları geliştirmeleri konusunda yardım ediyoruz. Bu, önümüzdeki yıllarda da devam edecek olan sürekli bir çalışmadır ve ekonomik büyümeyi kolaylaştırmak aynı zamanda küçük ve orta ölçekli işletmeleri desteklemek ve temsil etmektir çünkü ekonomi sadece büyük kuruluşlardan oluşmaz, pek çok ülke ekonomisi küçük ve orta ölçekli işletmelerden meydana gelmiştir. Ve bizler hem küçük ve orta ölçekli işletmelerden hem de küçük – orta ölçekli uygulamalar hakkında konuşuyoruz.

Misyonumuz dahilindeki bir diğer önemli konu, yatırım çevrelerinde güvenin oluşturulmasıdır, ki bu da özellikle muhasebe standartları ve güvence standartları gibi yüksek kalitede uluslararası standartlar geliştirmek ve bunların etik ve bütünlüğünü sağlamakla mümkün olur. IFAC ayrıca uluslararası bir düzenleme rejimine katılmaktadır ve bu da ileri görüşlü kamu kurulları ve yine ileri görüşlü kamu yapıları ile yapılan işbirliği sonucu başarılmaktadır, bu işbirliği muhasebe mesleğine göz kulak olmakta ve

mesleğin gelişimini sağlamaktadır.

Şimdi daha fazla detaya girelim ve muhasebecilik mesleğinin, finansal sabitlik ve halihazırda bulunan kullanılabilir finansal bilgilere etkin şekilde katkıda bulunduğu bazı faaliyet örneklerini inceleyelim. IFRS (Uluslararası finansal raporlama standartları), muhasebe alanında düz bir zemin, seviye yakalamak için gerekli standartlardır. IASB tarafından geliştirilmiştir ve bütün Avrupa ülkelerinde, listelenen hesap bilançosu için bir Avrupa standardı olarak benimsenmiştir.

SME için IFRS'nin anlamı, dünyada bulunan bir milyon kuruluştur, bu üretim mevcut durumda IASB tarafından geliştirilmiştir ve bir ön ifşa taslağı şu an erişilebilir durumdadır. Daha önce de belirtildiği gibi Avrupa Birliği'ndeki tüm girişimlerin yüzde doksan dokuz güven sağlamak, Avrupa ekonomileri için çok önemlidir. Ve IFAC'nin SMP'si, bir milyon işletmeciden bir milyon kez uygulanıyor demektir, bir milyon işletme komitesi de IASB ile, bu projenin geliştirilmesinde yakın işbirliği içindedir, bu durumda yeni standartlar, MP ve SME'lerin ve tabii ki finansal rapor kullanıcılarının ihtiyaçlarının gerçekten yansıtılmasını sağlayacaktır. Amerika güvenlik borsası komisyonu şef muhasebecisinin geçtiğimiz günlerde söylediği ve benim burada tekrarlamak istediğim bir deyim var, "ben kesinlikle inanıyorum ki, tek set yüksek kalite muhasebe standartlarının dünya çapında ve yaygın şekilde evrensel ve sürekli olarak kullanılması, yatırımcıların çok işine yarayacaktır."

Buradan da anlaşılacağı gibi, bu görüşe inananlar, sadece muhasebe mesleğinde bulunan kişiler değildirler, yetkili kurullar ve düzenleyici merciler de bu görüşün faydalı olduğuna inanmaktadırlar. Bunun birincil standardı denetlemektir, düz, sabit zeminlerden bahsederken bunun denetleme ile ilgili olduğunu unutmamalıyız, sizin de bildiğiniz gibi mevcut durumda devam eden IAASB tarafından geliştirilmiş bir temizleme projesidir. Tüm ISA'lar düzen açısından yeniden yazılmaktadır ve yeniden yazılan ve arındırılan ISA'nın ana siperi, 2009 yılında yürürlüğe girecektir.

Daha önce de belirttiğim gibi IFEC SME komiteleri IAASB ile yakın işbirliği içindedir, bu bağlamda çok önemli olan SME ve SMP'lerin ihtiyaçlarını yansıtmaktadırlar. Bahsettiğimiz ISA'lar, orijinallerinde çok büyük şirketlerden arınma süreci sırasında kopmuştur ve küçük ve orta ölçekli işletmelerin denetiminde kullanımlarını kolaylaştırmak üzere, bunların birçoğu açıklanmalı ve sadeleştirilmelidir. IFAC, SME ve SMP komiteleri de aynı zamanda, mümkün olan en kısa zamanda (2007 yılının ikinci çeyreğinde) tamamlanması gereken ISA kılavuzunun geliştirilmesi konusunda çalışmaktadır. Üçüncü ilave yapılarak son durum 2010 yılına kadar tamamlanmalıdır. Bu, öncelikle uygulayıcılara, özellikle SMP'lere, SME denetimleri sırasında ISA'ın anlaşılması, kurallara uyulmuş ve uygulanmış olması açısından yardımcı olacaktır (küçük ölçekli uygulayıcılar).

Ayrıca SME ve SMP komiteleri için bir başka proje de mevcuttur, SMP'lerin denetim kalite kontrol standartlarını anlamasını, kurallara uymasını ve uygulamasını sağlamak için hazırlanacak bir kalite kontrol rehberi. Bu rehberin son halinin 2008 yılında yayınlanması beklenmektedir. Yani, gördüğümüz gibi, gelecek yıllarda da devam edecek

ve gerçekleştirilecek pek çok şey vardır. Avrupa Birliği komisyon seviyesinde 2003 yılının yönlendirilen elli bir temsilcisi, yönetim nakli ve kilit performans göstergeleri açısından önemli haberler vermiştir. Tüm üye ülkeler, finansal durumları ile ilgili ve özellikle finansal demeçleri ile alakalı yönetim anlayışıyla ilgili daha fazla bilgi vereceklerdir. Şirketlerin gelişim ve ticari performanslarıyla ilgili olarak daha detaylı bilgiler yer alacak, şirketlerin karşılaşılabileceği temel riskler ve belirsizlik durumları belirlenecektir. Bu inceleme, şirketin boyut ve kompleksi ile tutarlı olmalı ve uygun olan yerlerde finansal olmayan, örneğin çevresel konular, kilit performans göstergeleri de belirtilmelidir. Aynı zamanda, yıllık hesaplarda belirtilen herhangi bir ek açıklama da sunulmalıdır.

Bu direktif ayrıca yasal denetçilerin raporlarını da ilgilendirir, ki bunlar da en azından şu hususları içermelidir; hesapların hazırlanma aşamasında uygulanmış olan finansal raporlama çerçevesi çalışması. Bu yasal denetimde uygulanacak olan denetleme standartları ile ortaya çıkan net bir denetleme görüşü, yıllık hesapların doğru ve adil bir sunum ortaya koyup koymadığını ve yıllık hesapların yasal gereksinimlere uyup uymadığını açıkça göstermelidir. Denetleme görüşü, kalifiye olmayan, kalifiye ya da zıt görüş olabilir, ya da denetçilerin kendi denetim görüşlerini açıklayamadıkları durumlarda, bir itiraz görüşü belirtilmelidir. Ayrıca önem derecesi olan herhangi bir konuya da dikkat çekilmeli ve denetçiler de yıllık raporların yıllık hesap ile tutarlı olup olmadığına dair görüşlerini bildirmelidir.

AB komisyon seviyesinden bahsetmişken, yasal denetimleri ve yıllık hesaplar ile danışmanlık hesaplarını ilgilendiren sekizinci direktifte son zamanlarda bir revizyon olmuştur. Özellikle muhasebe firmalarının ağları ile ilgili yeni ağ tanımı konusunda daha sıkı ve bağımlılık gerektiren edinimler olmalıdır. Denetleme mesleği için kalite güvencesi sağlayan zorunlu bir sistem olmalıdır ve bu da her bireysel denetçinin, kamu kurumlarında yani listede bulunan kurumlarda yaptıkları denetimler ile ilgili olarak her üç yılda bir kalite güvence incelemelerine tabi olmaları veya listede olmayan şirketlerde yaptıkları denetim ile ilgili olarak her altı yılda bir incelemeye tabi olmaları demektir. Bu direktife uyumluluk, 2008 yılı haziran ayı itibariyle Benmore tarafından da belirtildiği gibi geçerli olmalıdır. Kısaca, finansal sabitlik ve ekonomik büyümeye katkıda bulunan önemli unsurlardan biri tüzel bir yönetimdir.

Sizleri, son zamanlarda, daha geçen hafta, IFAC'in mesleki muhasebecilik işi komitesi tarafından yeni bir işin yayımlandığı konusunda haberdar etmek istedi. Bu, gelişmekte olan ya da staj yapan aday muhasebeciler ve kamu işlerinde çalışan muhasebecilere yardımcı olmak için çıkarılan taslak halinde bir rehberdir. Konuyla ilgili iseniz, aradığınız tüm bilgileri IFAC' in web sitesinde bulabilirsiniz. Genişletilebilir iş raporlama dili olan XPRL hakkında da kısaca bilgi vermek istiyorum.

Evet, XBRL hepimiz tarafından bilinen bir dil, ve aynı zamanda bu kongrenin ve diğer dünya çalışmalarının da temel konularından biri. Zamanımı biraz da bu konuya ayırmak istiyorum. Bu dilin finansal sabitliğe önemli bir katkısı bulunmaktadır. XBRL dilinin yaygın olarak benimsenmesi ile, sonuç itibariyle sermaye piyasaları için daha etkili ve verimli tedarik zinciri, kamu tarafından değerlendirilen kullanıcı dostu verilerin tam ve

doğru olması, bilgi raporlamada artan kullanıcı kapasitesi, inandırıcı raporlama süreci ve sonuçta da daha sağlam yapılı bir pazar ile daha etkili sermaye dağıtımını olmasını sağlayacaktır. Sermaye dağılımı kararları bu sayede daha etkin şekilde alınabilmektedir. Bu durum daha etkili yatırım ve daha fazla ekonomik gelişmeyi de beraberinde getirir.

XBRL hakkında sadece bir dezavantaj bahsedilemeye değerdir, XBRL aslında bizlerin, oldukça önemli bir engel olan dil engelini aşmamızda yardımcı olmaktadır, yani İngilizce konuşmayan ülkelerden olan muhasebeciler için. XBRL'nin etiketleme sistemi, finansal demeçlerin otomatik olarak tercüme edilmesini sağlar ve bu da sadece İngilizce dilinde yazılmayan finansal demeçlere sahip muhasebeci ve şirketler için çok büyük bir avantajdır. Son zamanlarda, Koreli bir güvenlik komisyonu tarafından hazırlanan korsan bir proje, XBRL'nin tanıtımının ardından yabancı yatırımlarda büyük artışa yol vermiştir. Finansal analizlerde, kilit rakipler olarak finansal analiz, finansal bilgi hizmetleri ve oranlı hizmetler sunan muhasebecilerin gittikçe artan rolü görülmüştür.

Basel 2 anlaşması, sermaye uyumluluğunu geliştirmek ve orta ve küçük ölçekli işletmelerin finansal yapıları arasındaki uyumu sağlamayı hedeflemektedir ve tabii ki, burada kamu uygulamaları ve ticari alanda muhasebeciler kilit rol oynamaktadır. Daha önce küçük ve orta ölçekli işletmelerin, finansal sabitlik ve ekonomik büyüme için öneminden bahsettim, aslında SME'ler, en gelişmiş ekonomilerde bile büyümeyi harekete geçiren asıl araçlardır. Ve SME'ler büyük çoğunlukla, hem muhasebecilik ve finansal bilgi raporlama, denetim vs gibi düzenleyici uyumluluk işleri, hem de vergi danışmanlığı ve ortak finansman vs. gibi ticari hizmetlerde SMP'lere (küçük – orta ölçekli uygulamalar) bağılıdırlar. Küçük – orta ölçekli uygulamalarla ilgili olarak, IFAC'ın küçük – orta ölçekli uygulama ve büyük – orta ölçekli işletmelerinin komitesi, birçok proje aracılığıyla, yüksek kalite muhasebecilik standartlarının geliştirilmesini desteklemektedir. ISA rehberinden ve kalite kontrol kılavuzundan zaten bahsettik ve IFAC, SMP'lerin etkin ve verimli yönetimi için iyi bir uygulama rehberi ile dünya çapında bir mesleki yardım sunma çalışmaları içindedir. Evet, size söylemek istediklerimin hepsi bu kadar, sizlere çok teşekkür ederim.

P-1.2.7-Tevfik Bilgin

Her şeyden önce bu büyük olay için organizasyon komitesine teşekkür etmek istiyorum; Bunun Türkiye için çok önemli olduğunu düşünüyorum. Konuşmama başlamadan önce, önceki konuşmacıların Avrupa ülkeleri, Doğu Avrupa ülkeleri ile ilgili makro ekonomik göstergeler ve genel muhasebe ilkeleri üzerine bazı bilgiler verdiklerine dikkat çekmek istiyorum, ben konuşmamda daha çok yerel koşullarla ilgili konuşmak istiyorum, yerel derken Türkiye koşullarını ve Türk bankacılık sistemleri ve finansal sistemlerini kastediyorum. Konuşmamda her şeyden önce Türkiye'deki Türk bankacılık sistemlerinin geçmişteki durumunu, yani 2001'den önceki durumumu açıklamaya çalışacağım. 2001 yılı bizim için çok önemli bir yıldır, çünkü bu yıl Türkiye'nin finansal sistemlerindeki en büyük kriz yılıydı. O halde 2001 yılından sonra ne oldu? Ve geleceğe dönük tahminimiz neydi? Türk bankacılık sistemleri Mayıs 2001'de bankacılık programlarının uygulanmasından önce iç ve dış şoklara karşı savunmasızdı.

Birincisi makroekonomik istikrarsızlık, ikincisi Pazar fonksiyonunun kötü çalışması, üçüncüsü mali sistemlerimizdeki iç risk yönetim sistemi kontrolünün yeterli olmaması ve bu yüzden muhasebe standartlarında ve dış denetimde yüksek aracılık maliyeti ve eksikliği vardır ve dış denetim, gözetim çerçevesi ve denetime bölünmüştür. Bunlar 2001 öncesi koşullardır. Kasım 2000 sonunda ve Şubat 2001'de tarihimizin en büyük iki krizini yaşadık. En büyük olanı Şubat 2001 kriziydi ve maliyeti yaklaşık altmış milyar Amerikan dolarıydı. Bu bizim için çok önemli bir rakam, çünkü o günlerde bu rakam bizim GMP'mizin üçte biriydi.

İlginç bir noktada şu ki, bir özerk kurum olarak, benim kurumum olan bankacılık düzenleme ve denetleme kurumu (BDDK) Ağustos 2000'de kurulmuştu. Amacı, bankacılık sektörünün yapısal problemlerini çözmektir, fakat biraz geç kalmıştı çünkü kriz zaten gelmişti. Krizden sonra, 2001 başında Türkiye, sektörü yeniden yapılandırma üzerine kapsamlı bir program uygulamıştır. Programın asıl amacı, finansal sistemdeki bozuklukları gidermek ve dünya pazarında rekabet edebilen ve dünyaca etkili bankacılık sektörünü teşvik etmeye yönelik düzenlemeler kabul etmektir. Program, bankacılık düzenleme ve krizden sonraki yeni program dört ana kolunu oluşturmaktadır.

Birincisi devlet bankalarının yeniden yapılandırılması, ikincisi tasarruf mevduatı sigorta fonu (TMSF) kararı, üçüncüsü özel bankaları güçlendirme ve sonuncusu Türk bankacılık sisteminin düzenleme ve denetleme çerçevesini geliştirmektir. Son beş yıl, özellikle 2001, 2002 ve 2004'den sonra ve bu dört yıl Türk bankacılık sektörü için çok önemli olmuştur. En önemli değişiklik yeni düzenlemeler getirmektir, bu düzenlemeler kısa pozisyonla, Sermaye Kuruluşu, iskele sübvansiyonları ve ETC ile ilgilidir. İkinci değişiklik, düzenlemelerimizde ve bankacılık kanunumuzda temel ilkeleri kurmaya çalıştık. Diğer önemli olan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ve SDF'nin ayrılmasıdır, bu ayrılmadan sonra Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu sadece denetleme ve düzenleme konuları üzerine odaklanmıştır. Diğer (SDF) yeni mevduat sigorta yapısı üzerinedir. 2004 öncesi, Türkiye'de mevduat sigortası sınırsızdı, gerçek kişilerin tüm bankadaki paraları için sigorta sınırsızdı. Ancak 2004'de bu üst limiti yaklaşık 30,000

Amerikan Doları olan 50, 000 yeni Türk Lirası olarak indirdik, bu sistemimizde çok önemli bir değişikliktir, çünkü belirsiz rakamlardan 50,000 Türk Lirasına kadar bir seviye inşa ediyorsunuz. Diğer önemli adım ise yeni bankacılık kanunuydu, 2005 yılında onaylanmıştır ve bu kanundaki kurallar hemen hemen % 100 Avrupa Birliği direktiflerine uygundu.

Pazar iki bizim için diğer bir sıkıntı verici noktadır, Pazar iki için bir yol haritası açıklayacağız ve PAZAR iki için Bankalar ve gerçek sektör olarak kendi kendimizi hazırlamaya çalışacağız. Diğer bir önemli nokta, sektörde bazı birleşmeler ve yatırımlar ve devam eden konsolidasyonlar gördük. Bu günlerde bankacılık sektörüne yabancı iştiraklerin katılımında çok büyük artış vardır, bir ya da on sekiz ay önce bu ülkede bankacılık sektörümüzdeki yabancı katılım ya da yabancı hisse yaklaşık yüzde üçtü. Şimdi bu oran yaklaşık % 20 oldu ve her ay artmaktadır. Diğer bir önemli nokta, istişari kontrol risk odaklı denetlemeyi geliştirmektir ve aracılık maliyetlerini düşürmek ve yeni muhasebecilik ortamını kalkındırmaktır. Sonuncusu, muhasebe çevresi bizim için kritikti çünkü 2002'de Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu muhasebecilikle ilgili yönetmelikleri eskileriyle değiştirdi ve onlar Türkiye'deki uluslararası muhasebe kurallarının ilk örneğiydi.

Bu yönetmelikler bankacılık sektöründe uygulanmıştır ve yerel muhasebe kuralları değiştirilmiş ve kaliteleri uluslararası kurallar seviyesine gelinceye kadar geliştirilmiştir. Diğer önemli değişiklik, bu günlerde, üç hafta önce, biz, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu olarak diğer bir önemli değişikliği kabul ettik, genel kurallar için yetkimizi Türk muhasebe standardı kuruluna bıraktık. Diğer bir deyişle, biz genel muhasebecilik ilkeleri için tek bir kurum olması gerektiğine inandık, aksi halde bu durum problem olabilirdi, çünkü burada birçok kurum var ve her biri farklı muhasebe kuralları çıkarabilir, bizim için tek bir kurum yeterlidir, bu tek kurum genel kuralları çıkaracak, ancak sahip olduğumuz özel kurallar için zaten düzenlemelerimiz mevcuttur.

Sizin de bildiğiniz gibi muhasebe bir şirkettir, bankalar da şirkettir. Bu benim kişisel görüşüm, bankalar biraz daha önemli şirketlerdir, çünkü onlar milyonlarca insandan para topluyorlar ve onları sizin karlılığınız için kullanıyorlar, kredileri ya da mevduatları kastediyorum. Ve demokratik bir ülkede hiç kimsenin özel hakları yoktur, fakat bankerler (bankacılar), banka sahipleri insanlardan para toplamak için özel bir hakka sahiptirler, bu yüzden bu çerçeveden muhasebecilik çok önemlidir, saydamlık çok önemlidir, tüm dünya üzerindeki aynı kurallar kritiktir ve Türkiye sistemlerinde değişen ortamın, muhasebenin muhasebe kurallarına göre oynandığı ve değiştirildiği anlamına geldiğine ve bunun çok önemli bir rol olduğuna inanıyorum.

Şimdi biraz 2001 öncesi bazı bilgilerle ilgili konuşmak istiyorum. 2001'den önce yıllık raporlarda, bankalarla ilgili rakamları görebilirsiniz. Fakat bizim rakamlarımız kurumlar olarak farklıydı, şimdi rakamlar hemen hemen % 99 aynı. Bankaların bilançolarının ve gelir tablolarının iyileştirilmesinde saydamlık vardır. Sayın Başkan, sevgili misafirler, konuşmamın sonunda bankacılık sistemimizi Avrupa Birliği ülkeleri ve yeni üyelerinki ile kıyaslamak ve bazı değerler sunmak istiyorum. Bazı veriler eskidir, fakat bu değerlerin arkasındaki mantığın önemli olduğunu düşünüyorum. Her şeyden önce,

kurumların sayısı ve şube kadroları ile ilgili kısaca bilgi vermek istiyorum, ikinci kolonun önemli olduğunu düşünüyorum, bu 2004'ün sonudur ve şimdi elli kredi kuruluşuna (bankaya) sahibiz. Şube sayımız bundan daha çok ya da daha azdır ve ortalama kadro sayımız her yıl artmaktadır. Bunlar kritik değerlerdir, bu on beşten fazla Avrupa ülkesi, yeni üyeler ve Türkiye GDP üzerinden toplam SS karşılaştırmasıdır.

Bunun en önemli konu olduğunu düşünüyorum, fakat buna birazdan döneceğim, GDP üzerinden toplam krediler, bu da çok önemlidir, gördüğünüz gibi Türkiye'ninki sarı olan, Türkiye'nin oranları en düşük, bu Türkiye'de büyük potansiyel olduğu anlamına gelir. Diğer önemli bir nokta da bankacılık hacminin yeterli olmamasıdır, yine aynı resimde GDP için toplam mevduatlar, toplam borçlardan toplam aktifler, toplam kredilerden artan toplam mevduatlara, fakat yeterli değil, zirvede olan beş banka yoğunlaşma oranı bu tüm Avrupa ülkelerinde aynısından daha yüksek ya da daha düşüktür. Sermaye göstergesi bugünlerde % 20'ye düşürülmüştür, çünkü kredilerimizde hızlı artış vardır. Şimdi bu şekle geliyorum, sizin de bildiğiniz gibi Batı Avrupa ülkelerinde ve bazı Doğu Avrupa ülkelerinde bankacılık sisteminin toplam hacmi nadiren GDP'nin iki ya da üç katı olur, fakat bizim şekillere baktığınızda % 80 civarındadır, değişmez.

Bu kritiktir, çünkü bu bize bu ülkede büyük bir potansiyel olduğunu göstermektedir, bildiğiniz gibi bu ülke çok genç ve genç nüfus 30 milyon civarındadır. Bu ülkede bankacılık belgeleri çok güzel ve belgelerin bazılarını Batı ve Doğu Avrupa ülkelerinde göremezsiniz. Bu ülkede muhasebe kuralları Avrupa Birliği direktiflerine ve genel kabul edilmiş muhasebe ilkelerine % 100 uygundur. Bu ülkede bankacılık sektörünün IT teknolojisi mükemmeldir ve bizim bankacılarımız kriz deneyimine sahiptir, bu da en büyük avantajlardan biridir, sizin de bildiğiniz gibi Avrupa ülkelerinde kar marjı, nüfus gençleşmektedir ve kilit noktanın kar marjı olduğunu düşünüyorum ve geçen ay boyunca bankacılık sistemimize karşı yabancıların ilgisinin arttığını görmekteyiz, oran her ay artmaktadır.

Sayın misafirler, kısaca Türk bankacılık sistemini, durumun ne olduğunu, son altı yıl içerisinde neler olduğunu, Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu'nun fonksiyonunun ne olduğunu, geleceğe dönük tahminlerin ne olduğunu açıklamaya çalıştım. Benim geleceğe dönük tahminlerim çok iyimser, eğer bu resme bakarsanız, burada büyük bir potansiyel, kar marjı olduğunu görürsünüz ve bu ülkede SME ve mortgage (ipotek) bankacılık sisteminin geleceği için daha kritiktir. Türkiye'de finansal istikrar politik istikrarla yakından ilgilidir, son on altı yıl boyunca tüm krizler bankacılık sektöründe başladı ve krizden sonra yeni bir siyasi ortam, yeni politikacılar ve yeni hükümetler görebilirsiniz, bu yüzden politik ve finansal istikrar birbirine bağlıdır ve birlikte gitmektedir. Tekrar ilginiz için teşekkür ederim, sorunuz varsa cevaplamaya çalışacağım. Çok teşekkür ederim.